

OFICYNA PROFILAKTYCZNA

Dworcowa 9a/19

30-556 Kraków

tel. 12 39 50 665

fax: 12 39 50 665

e-mail: biuro@oficyna-profilaktyczna.pl

Diagnoza problemów społecznych zrealizowana w gminie Janowiec Wielkopolski

na zlecenie Urzędu Gminy Janowiec Wielkopolski

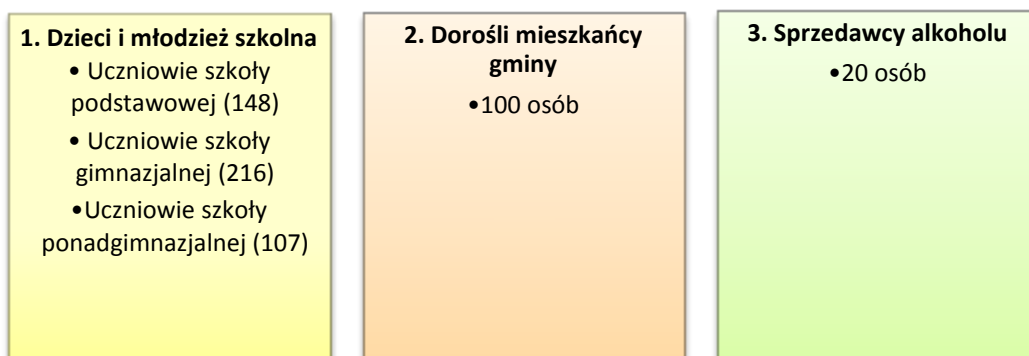
Kraków 2016

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE DO BADANIA	3
2. METODOLOGIA BADANIA	4
3. BADANIE DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ NA TERENIE GMINY JANOWIEC WIELKOPOLSKI	6
3.1. <i>Struktura badanej próby</i>	6
3.2. <i>Problem alkoholowy z perspektywy dzieci i młodzieży szkolnej gminy Janowiec Wielkopolski</i>	7
3.3. <i>Problem narkotykowy z perspektywy dzieci i młodzieży szkolnej gminy Janowiec Wielkopolski</i>	12
3.4. <i>Problem nikotynowy z perspektywy dzieci i młodzieży szkolnej gminy Janowiec Wielkopolski</i>	15
3.5. <i>Problem przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży szkolnej gminy Janowiec Wielkopolski</i>	16
3.6. <i>Korzystanie z komputera z perspektywy dzieci i młodzieży szkolnej gminy Janowiec Wielkopolski</i>	18
4. BADANIE DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW GMINY JANOWIEC WIELKOPOLSKI	20
4.1. <i>Struktura badanej próby</i>	20
4.2. <i>Ocena występowania wybranych problemów społecznych przez dorosłych mieszkańców gminy Janowiec Wielkopolski</i>	21
4.3. <i>Problem alkoholowy z perspektywy dorosłych mieszkańców gminy Janowiec Wielkopolski</i>	22
4.4. <i>Problem narkotykowy z perspektywy dorosłych mieszkańców gminy Janowiec Wielkopolski</i>	25
4.5. <i>Problem nikotynowy z perspektywy dorosłych mieszkańców gminy Janowiec Wielkopolski</i>	27
5. BADANIE SPRZEDAWCÓW ALKOHOLU NA TERENIE GMINY JANOWIEC WIELKOPOLSKI	28
5.1. <i>Struktura badanej próby</i>	28
5.2. <i>Problem alkoholowy z perspektywy sprzedawców alkoholu na terenie gminy Janowiec Wielkopolski</i>	29
5.3. <i>Problem nikotynowy z perspektywy sprzedawców alkoholu na terenie gminy Janowiec Wielkopolski</i>	32
5.4. <i>Inne problemy społeczne z perspektywy sprzedawców alkoholu na terenie gminy Janowiec Wielkopolski</i>	33
6. WNIOSKI I REKOMENDACJE	34
6.1. <i>Problem alkoholowy</i>	34
6.2. <i>Problem narkotykowy</i>	40
6.3. <i>Problem nikotynowy</i>	42
6.4. <i>Problem przemocy</i>	44

1. WPROWADZENIE DO BADANIA

W celu diagnozy zagrożeń społecznych na terenie gminy Janowiec Wielkopolski przeprowadzono badanie ankietowe, które objęło reprezentantów populacji dorosłych mieszkańców, uczniów szkoły podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej oraz osób korzystających z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Badany zakres problemów społecznych dotyczył w szczególności:

- **Problem alkoholowy** – spożywanie, uzależnienie oraz dostępność napojów alkoholowych dla dzieci i młodzieży na terenie gminy, skala problemu wśród dorosłych mieszkańców gminy;
- **Problem narkotykowy** – rozpowszechnienie i dostępność narkotyków oraz dopalaczy, skala problemu wśród dorosłych mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej na terenie gminy;
- **Problem nikotynowy** – spożywanie, uzależnienie oraz dostępność dla dzieci i młodzieży szkolnej na terenie gminy, skala problemu wśród dorosłych mieszkańców gminy;
- **Zjawisko przemocy na terenie szkoły oraz domu** – skala zjawiska, wiedza i opinie odnośnie problemu społecznego.

Badanie realizowane w szkołach odbyło się w kwietniu 2016 r. i zrealizowano 471 ankiet z uczniami, natomiast w maju 2016 roku zostały zebrane dane wśród dorosłych mieszkańców gminy oraz sprzedawców alkoholu. Łącznie zrealizowano 591 ankiet.

Zróznicowany dobór próby do badania umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie gminy Janowiec Wielkopolski oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk. Analiza i interpretacja danych pozwoliła na sformułowanie wniosków oraz rekomendacji względem planowanych przyszłych działań profilaktycznych prowadzonych na terenie gminy Janowiec Wielkopolski.

2. METODOLOGIA BADANIA

Badanie diagnozujące problemy społeczne na terenie gminy Janowiec Wielkopolski zostało przeprowadzone zgodnie z metodologią ilościową, przy użyciu kwestionariusza ankiety. Koncepcja badania uwzględniła zapewnienie trafności oraz rzetelności planowanych działań, które polegały na zgromadzeniu informacji od różnych grup mieszkańców gminy Janowiec Wielkopolski: uczniów (uczniowie szkoły podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej), dorosłych mieszkańców oraz sprzedawców alkoholu.

Głównym celem badania było poznanie opinii oraz postaw względem wybranych problemów społecznych: problemu alkoholowego, nikotynowego, narkotykowego oraz zjawiska przemocy (w tym cyberprzemocy), a także oszacowanie skali występowania tych zjawisk w badanej gminie.

W celu znalezienia odpowiedzi na główne kwestie problemowe przeprowadzone zostały trzy komplementarne badania. Do badania wybrano trzy grupy mieszkańców gminy Janowiec Wielkopolski, których opinie pozwoliły na wieloaspektowe potraktowanie badanej tematyki, analizę nasilenia oraz dynamiki wybranych problemów: uczniów, dorosłych mieszkańców oraz sprzedawców alkoholu. Każda grupa respondentów wniosła coś nowego względem badanych zagadnień i pozwoliła na lepszą diagnozę oraz głębsze zrozumienie występujących problemów społecznych, czego efektem końcowym jest niniejsze opracowanie wyników badania w formie raportu.

Kwestionariusz ankiety użyty w badaniu miał, niezależnie od badanej grupy, podobną konstrukcję. Różnice w kwestionariuszach kierowanych do poszczególnych grup, związane były przede wszystkim z ich specyfiką (cechami społeczno – zawodowymi).

Badanie uczniów odbyło się drogą elektroniczną, przy użyciu internetowego systemu do przeprowadzania badań społecznych i zbierania danych, zaś pozostałe grupy otrzymały kwestionariusz w wersji papierowej. Ankieta wypełniana była samodzielnie przez badanych, co ma niebagatelną rolę w przypadku badania postaw i opinii względem delikatnych i drażliwych kwestii (alkoholizm, przemoc, zażywanie narkotyków). Przed przystąpieniem do ankietowania dzieci i młodzieży szkolnej, za każdym razem uzyskiwano zgodę dyrekcji placówki szkolnej na przeprowadzenie badania, udzielano informacji o całkowitej anonimowości oraz o zasadach wypełniania kwestionariuszy, by zminimalizować ryzyko występowania braków danych.

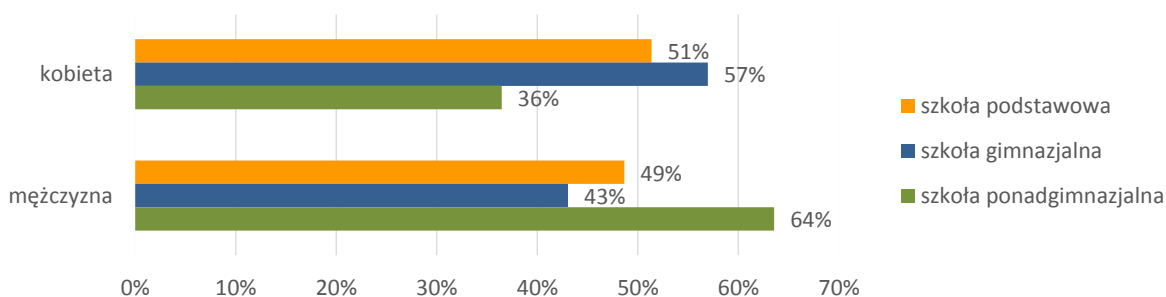
Wyniki przedstawione w raporcie mają charakter procentowy, a ewentualne dysproporcje związane są z zaokrągleniem do liczb całkowitych. Wyjątkiem jest opracowanie odpowiedzi uzyskanych od sprzedawców, ponieważ w badaniu wzięło udział 20 respondentów z tej grupy. W ankiecie pojawiły się także pytania wielokrotnego wyboru. W przypadku części badania dotyczącej uczniów, analizy zostały przedstawione na zasadzie porównań między grupami: uczniami szkoły podstawowej, gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej, co ułatwia proces wnioskowania i zauważenia ewentualnych różnic i dysproporcji.

3. BADANIE DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ NA TERENIE GMINY JANOWIEC WIELKOPOLSKI

3.1. Struktura badanej próby

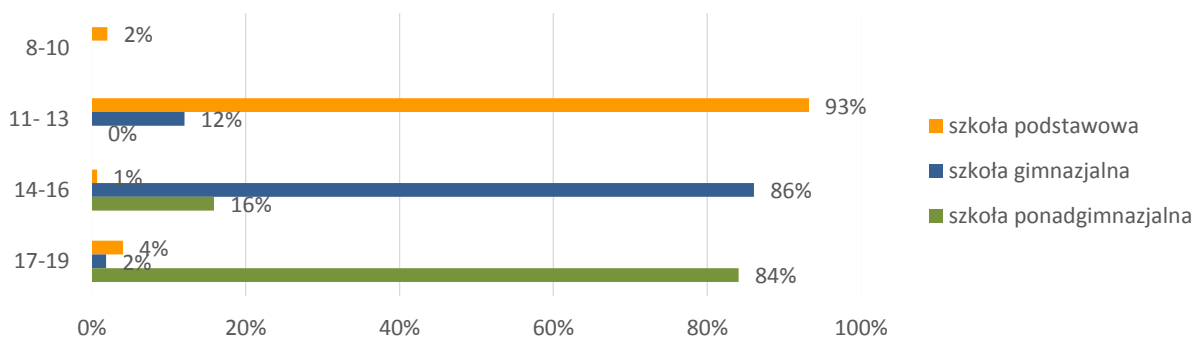
Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Janowiec Wielkopolski przeprowadzana była wśród uczniów szkoły podstawowej, gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej. W badaniu wzięło udział 148 uczniów szkoły podstawowej, 216 uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 107 uczniów szkoły ponadgimnazjalnej. Wśród respondentów szkoły podstawowej znalazło się 51% kobiet oraz 49% mężczyzn, wśród respondentów szkoły gimnazjalnej znalazło się 57% kobiet oraz 43% mężczyzn, zaś wśród uczniów szkoły ponadgimnazjalnej znalazło się 36% kobiet oraz 64% mężczyzn.

WYK. 1 PŁEĆ

Wśród uczniów szkoły podstawowej przeważają uczniowie w wieku 11-13 lat (93%), 2% to osoby, które nie ukończyły 10 lat, 1% to uczniowie, którzy ukończyli 14 lat, zaś pozostałe 4% wskazało błędna odpowiedź „17-19 lat”. W przypadku uczniów szkoły gimnazjalnej 86% znalazło się w kategorii 14-16 lat, 12% to uczniowie, którzy nie ukończyli 14 lat, zaś pozostałe 2% jest w kategorii wiekowej 17-19 lat. W szkole ponadgimnazjalnej największy odsetek znajduje się w grupie wiekowej 17-19 lat, zaś pozostałe 16% nie ukończyło 17 lat.

WYK. 2 KATEGORIE WIEKOWE

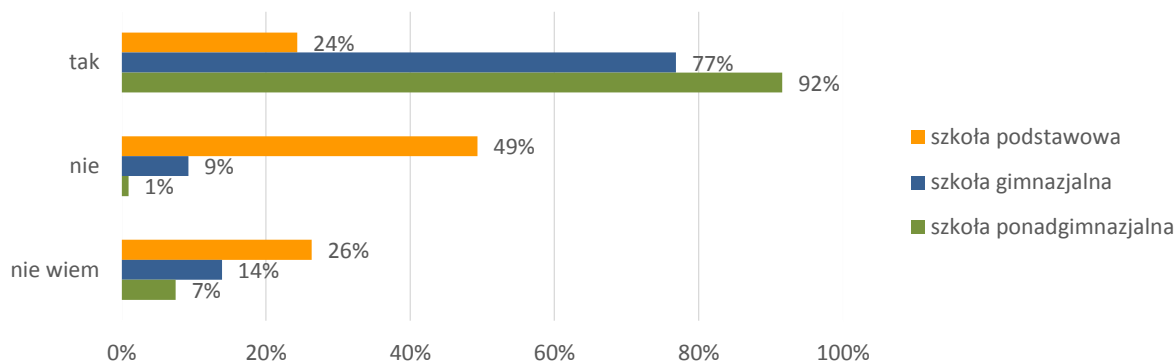

3.2. Problem alkoholowy z perspektywy dzieci i młodzieży szkolnej gminy Janowiec Wielkopolski

Jednym z ważniejszych problemów diagnozowanych wśród dzieci i młodzieży szkolnej gminy Janowiec Wielkopolski było narażenie na problem alkoholowy. Do uczniów skierowano dziesięć pytań badających problem alkoholowy - na temat spożywania napojów alkoholowych, powodów sięgania po alkohol oraz przekonań z nim związanych. Pierwsze pytanie dotyczyło spożywania alkoholu przez rówieśników.

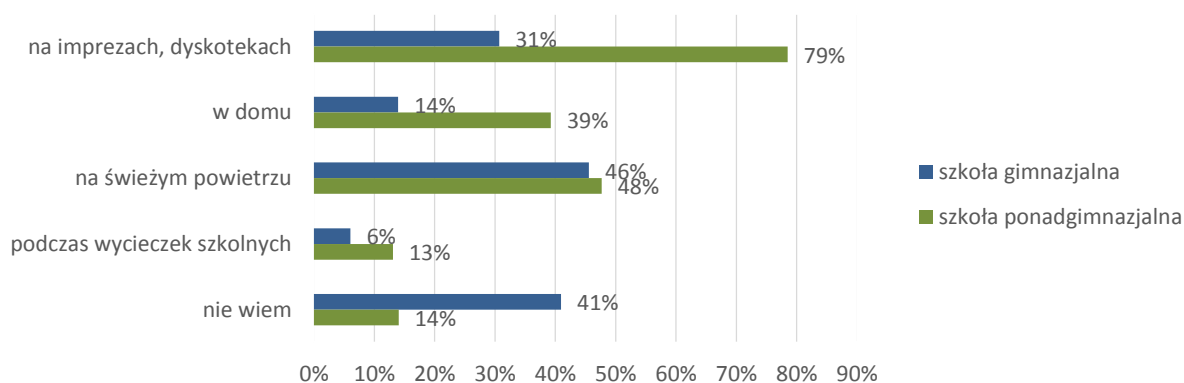
Wśród uczniów szkoły podstawowej prawie połowa zaprzecza, by ich rówieśnicy spożywali alkohol. Jednakże 24% jest zdania, że w ich środowisku są osoby niepełnoletnie spożywające alkohol. Wśród uczniów szkoły gimnazjalnej 77% ankietowanych jest zdania, że osoby w ich wieku piją alkohol, 9% deklaruje, że zjawisko tego typu nie ma miejsca. W przypadku uczniów szkoły ponadgimnazjalnej 92% deklaruje, że osoby w ich wieku spożywają alkohol, tylko 1% wskazał, że nie spożywają alkoholu. Pozostały odsetek badanych nie ma wiedzy w badanym zakresie (26% uczniów szkoły podstawowej, 14% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 7% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej).

WYK. 3. CZY TWOIM ZDANIEM OSOBY W TWOIM WIEKU PIJĄ ALKOHOL?

Uczniowie szkoły gimnazjalnej najczęściej spożywają alkohol na świeżym powietrzu (46%) oraz na imprezach i dyskotekach (31%). Spożywanie alkoholu w domu deklaruje 14% ankietowanych, a podczas wycieczek szkolnych alkohol spożywa 6% badanych. 41% respondentów wskazała na odpowiedź „nie wiem”. W przypadku uczniów szkoły ponadgimnazjalnej, ankietowani deklarują, że osoby w ich wieku spożywają najczęściej alkohol na imprezach i dyskotekach (79%), a 46% na świeżym powietrzu. Ankietowani wskazują również, że alkohol spożywany jest przez osoby niepełnoletnie w domu (39%) oraz na wycieczkach szkolnych (13%). 14% wskazało na odpowiedź nie wiem.

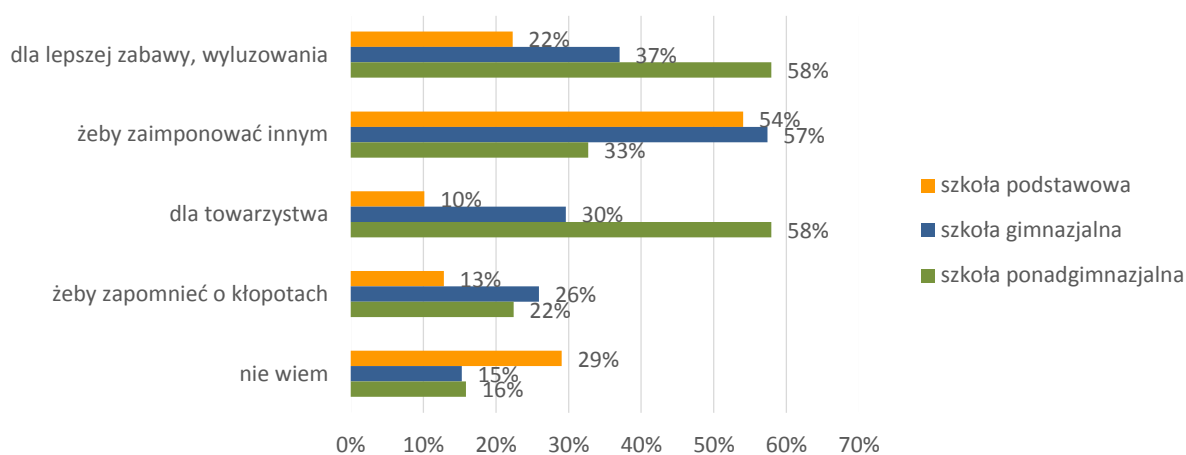
WYK. 4 GDZIE OSOBY W TWOIM WIEKU PIJĄ ALKOHOL

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Kolejne pytanie w ankiecie skierowanej do uczniów szkoły podstawowej, gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej dotyczyło powodów sięgania po alkohol. Z zebranych danych wynika, że najczęstszym powodem jest chęć zaimponowania innym (54% w przypadku uczniów szkoły podstawowej oraz 57% w przypadku uczniów szkoły gimnazjalnej), natomiast w przypadku uczniów szkoły ponadgimnazjalnej powodem do spożywania alkoholu jest chęć lepszej zabawy, wyluzowania (58%) oraz picie dla towarzystwa (58%). W mniejszym stopniu wskazywane jest chęć zaimponowania innym (33%). Część uczniów szkoły gimnazjalnej podobnie jak uczniowie szkoły ponadgimnazjalnej również sięgają po alkohol dla lepszej zabawy, wyluzowania (37%) – na ten sam powód wskazuje 22% badanych uczniów szkoły podstawowej, a 10% uczniów szkoły podstawowej i 30% uczniów szkoły gimnazjalnej sięga po alkohol dla towarzystwa. Na chęć zapomnienia o kłopotach wskazuje 13% uczniów szkoły podstawowej, 26% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 22% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej.

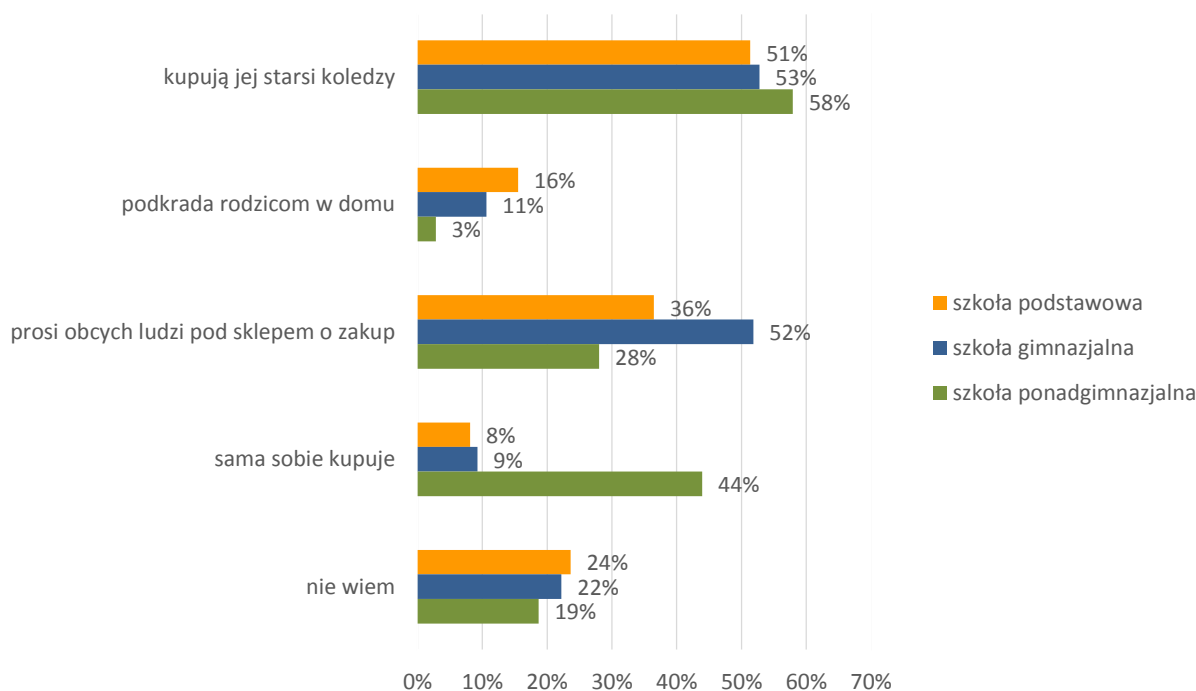
WYK. 5. DLACZEGO TWOIM ZDANIEM MŁODZIEŻ SIĘGA PO ALKOHOL?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Badanym uczniom zadano pytanie o sposoby zdobywania alkoholu przez młodzież niepełnoletnią na terenie gminy Janowiec Wielkopolski. 58% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej, 53% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 51% uczniów szkoły podstawowej wskazało na kupowanie alkoholu przez starszych kolegów. 36% uczniów szkoły podstawowej, 52% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 28% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej przyznało, że prosi obcych ludzi pod sklepem o zakup, a 16% uczniów szkoły podstawowej deklaruje, że młodzież może podkraść alkohol rodzicom. 44% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej wskazało na samodzielny zakup alkoholu, na tą kategorię wskazało 8% uczniów szkoły podstawowej oraz 9% uczniów szkoły gimnazjalnej.

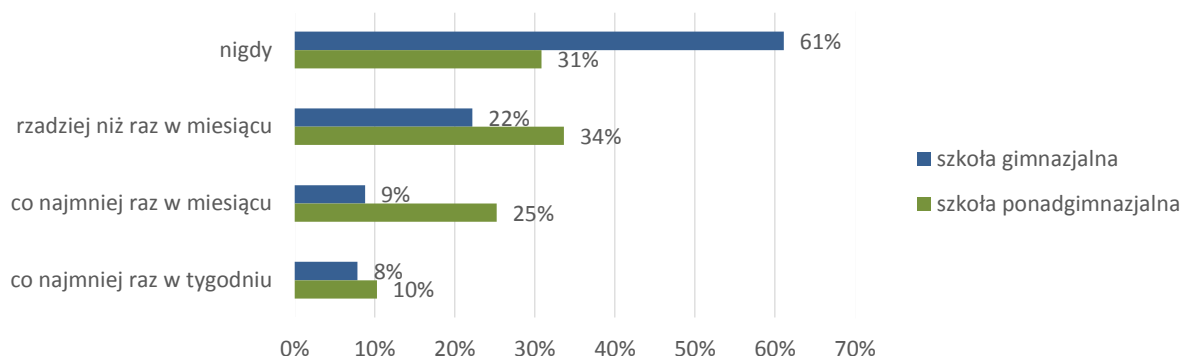
WYK. 6 JAK MŁODZIEŻ W TWOJEJ OKOLICY MOŻE ZDOBYĆ ALKOHOL?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

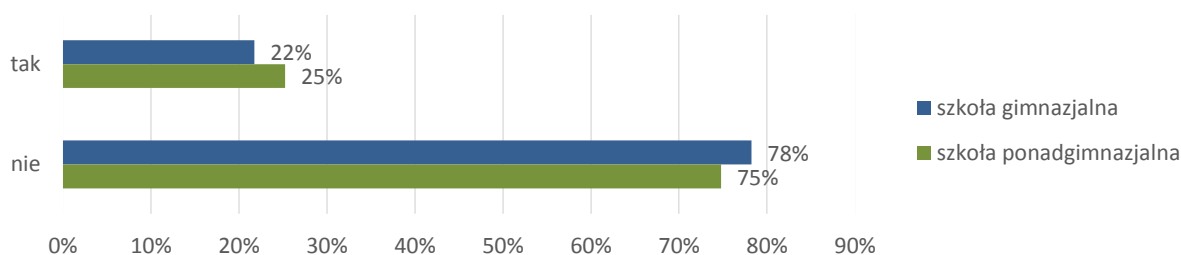
61% badanych uczniów szkoły gimnazjalnej i 31% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej wskazuje, że nigdy nie spożywała alkoholu. Do tego typu zachowań przyznaje się 39% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 69% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej. Wśród uczniów szkoły gimnazjalnej 22% spożywa alkohol rzadziej niż raz w miesiącu, 9% co najmniej raz w miesiącu, zaś 8% co najmniej raz w tygodniu. W przypadku uczniów szkoły ponadgimnazjalnej 34% spożywa alkohol rzadziej niż raz w miesiącu, 25% co najmniej raz w miesiącu, zaś 10% co najmniej raz w tygodniu.

WYK. 7. JAK CZĘSTO ZDARZA CI SIĘ SPOŻYWAĆ ALKOHOL?

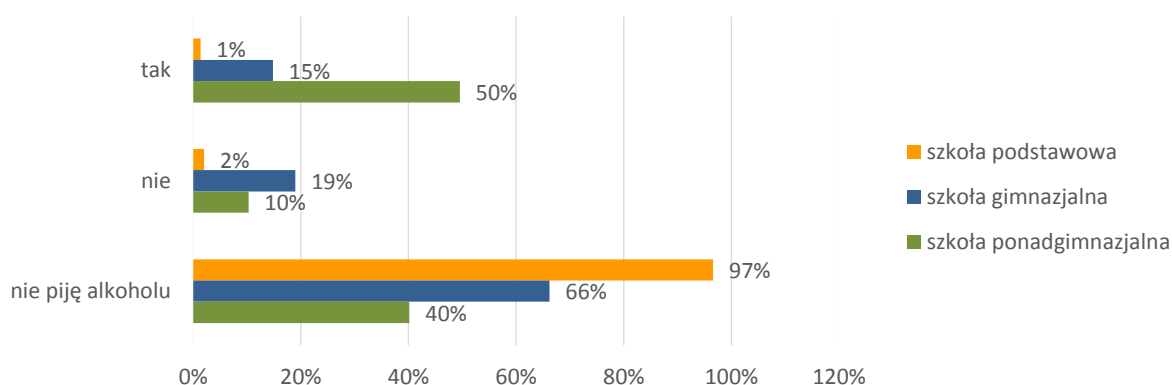
Zdecydowana większość uczniów szkoły gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej nie doświadczyła nigdy nieprzyjemnych konsekwencji związanych z piciem alkoholu (78% i 75%). Pozostałe 22% uczniów szkoły gimnazjalnej i 25% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej wskazuje, że doświadczyło tego typu konsekwencji związanych ze spożyciem alkoholu.

WYK. 8. CZY DOŚWIADCZYŁEŚ JAKICHŚ NIEPRZYJEMNYCH SPOŁECZNYCH KONSEKWENCJI ZWIĄZANYCH Z PICIEM ALKOHOLU?

Na pytanie odnośnie tego, czy rodzice wiedzą o piciu alkoholu przez respondenta zdecydowana większość wskazuje, że nie spożywa alkoholu (97% uczniów szkoły podstawowej, 66% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 40% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej). W przypadku uczniów szkoły ponadgimnazjalnej 50% deklaruje, że rodzice wiedzą o tego typu zachowaniu, natomiast 10% wskazuje, że rodzice nie wiedzą, że respondenci spożywają alkohol. Wśród uczniów szkoły gimnazjalnej 15% deklaruje, że rodzice wiedzą, że spożywają alkohol, przeciwnego zdania jest 19% ankietowanych gimnazjalistów. Natomiast wśród uczniów szkoły podstawowej tylko 1% wskazuje, że rodzice wiedzą o spożywaniu alkoholu przez nich, zaś 2% ukryła prawdę przed rodzicami.

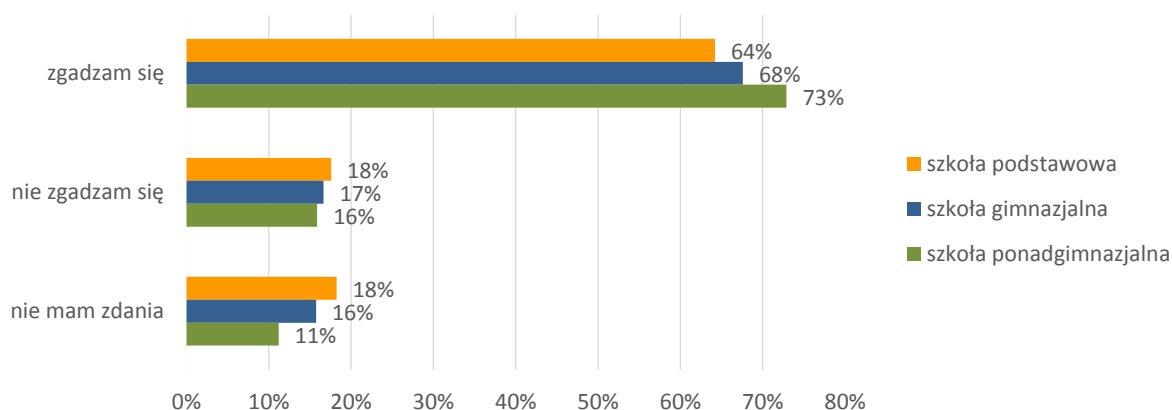
WYK. 9 CZY TWOI RODZICE WIEDZĄ, ŻE PIJESZ ALKOHOL

Kolejna część kwestionariusza dotyczyła elementu poznawczego postawy wobec alkoholu, tzn. popularnych przekonań: „każdy może się uzależnić od alkoholu” oraz „piwo to nie alkohol”. Badani poproszeni byli o ocenę, czy zgadzają się z wybranymi stwierdzeniami.

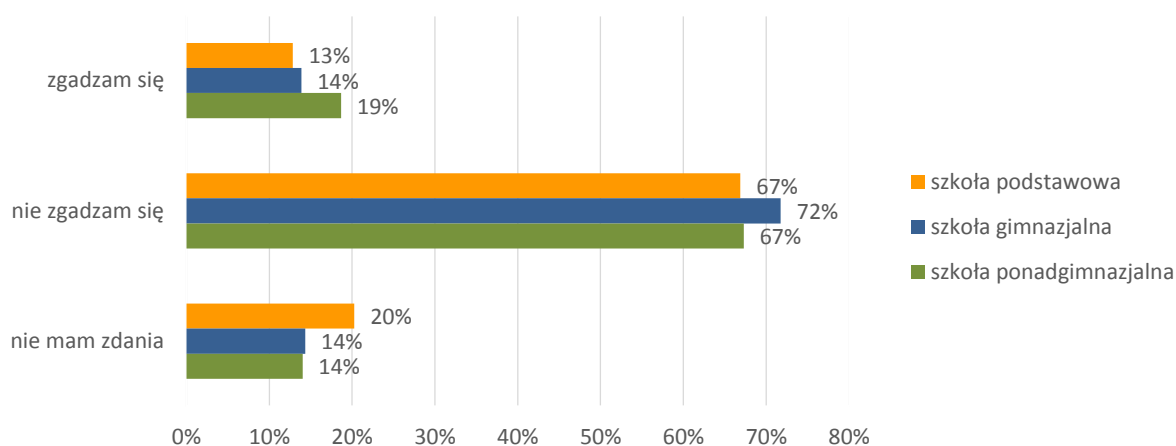
64% uczniów szkoły podstawowej, 68% szkoły gimnazjalnej oraz 73% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej wskazuje, że każdy może uzależnić się od alkoholu. Przeciwnego zdania jest 18% uczniów szkoły podstawowej, 17% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 16% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej. Pozostałe 18%, 16% i 11% ankietowanych w badanych grupach odpowiedziało, że nie ma zdania w tej kwestii.

WYK. 10. KAŻDY MOŻE UZALEŻNIĆ SIĘ OD ALKOHOLU.

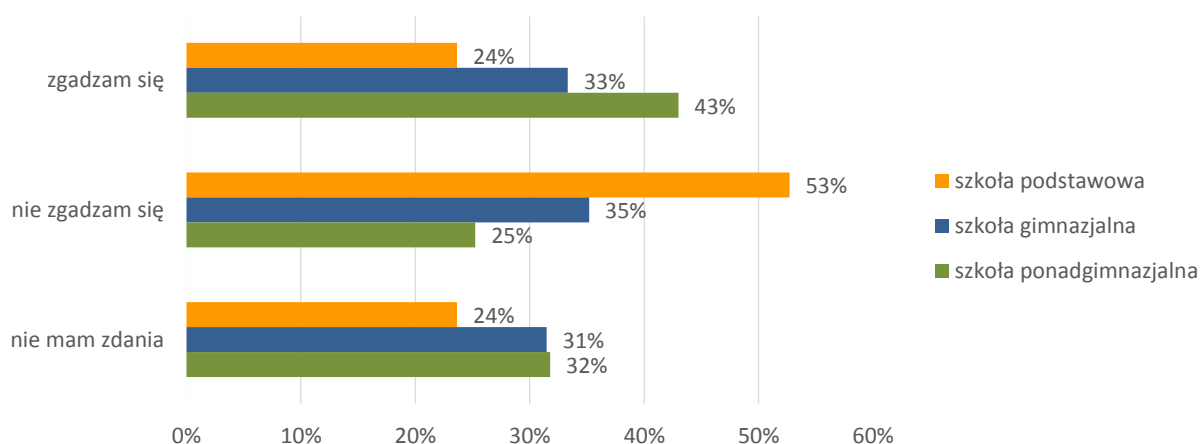
67% uczniów szkoły podstawowej, 72% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 67% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej poprawnie klasyfikuje piwo jako rodzaj alkoholu. Przeciwnego zdania jest 13% uczniów szkoły podstawowej, 14% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 19% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej. Pozostałe 20% i po 14% ankietowanych w badanych grupach wskazuje, że nie ma zdania w badanej kwestii.

WYK. 11. CZY ZGADZASZ SIĘ ZE STWIERDZENIEM, ŻE PIWO TO NIE ALKOHOL

43% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej, 33% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 24% uczniów szkoły podstawowej jest zdania, że w okolicy są miejsca, gdzie osoby niepełnoletnie mogą dokonać zakupu alkoholu.

WYK. 12. CZY ZGADZASZ SIĘ ZE STWIERDZENIEM, ŻE W TWOIM MIEŚCIE SĄ MIEJSCA GDZIE OSOBY NIEPEŁNOLETNIE MOGĄ KUPIĆ ALKOHOL

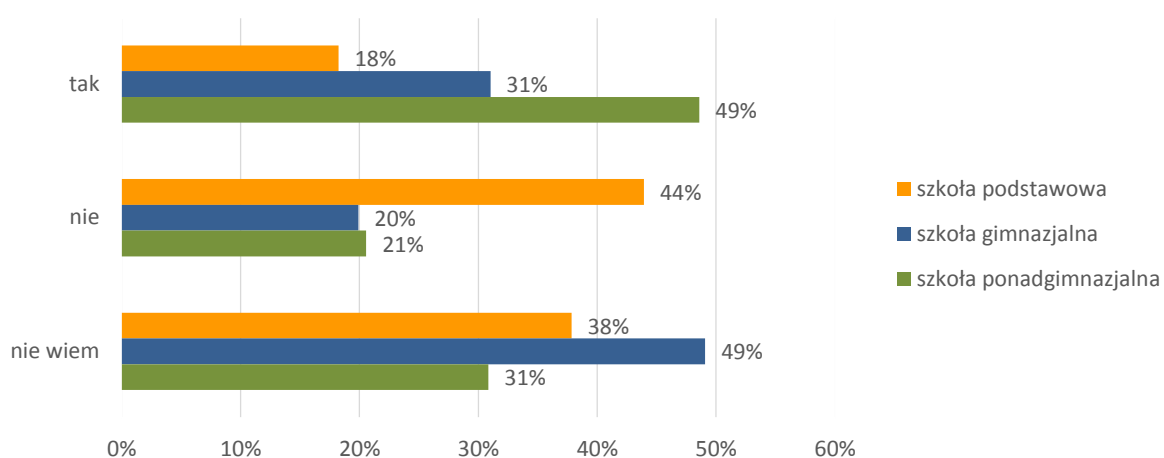

3.3. Problem narkotykowy z perspektywy dzieci i młodzieży szkolnej gminy Janowiec Wielkopolski

Kolejnym aspektem, który poruszał kwestionariusz był problem zażywania narkotyków. W ankiecie zamieszczono cztery pytania dotyczące tego tematu, tzn. opinii o powszechności zjawiska zażywania narkotyków wśród rówieśników, własnych doświadczeń oraz źródeł informacji o narkotykach, z których uczniowie najczęściej korzystają w tym zakresie. W ankiecie kierowanej do uczniów szkoły podstawowej, gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej poruszono również kwestię dotyczącą doświadczeń uczniów z dopalaczami.

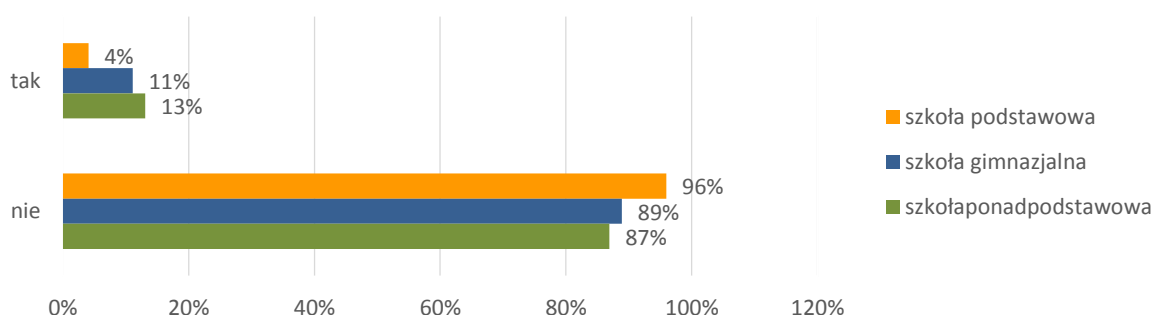
18% uczniów szkoły podstawowej, 31% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 49% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej jest zdania, że ich rówieśnicy mają kontakt z substancjami psychoaktywnymi: narkotykami lub dopalaczami. Przeciwnego zdania jest prawie połowa uczniów szkoły podstawowej, 20% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 21% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej. Stosunkowo duży odsetek ankietowanych nie posiada zdania w tej kwestii (38% uczniów szkoły podstawowej, 49% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 31% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej).

WYK. 13. CZY OSOBY W TWOIM WIEKU MAJĄ KONTAKT Z NARKOTYKAMI LUB DOPALACZAMI

Zdecydowana większość ankietowanych uczniów nie przyznaje się do zażywania narkotyków lub dopalaczy. Wśród respondentów, którzy deklarują eksperymentowanie z tego typu substancjami jest 4% uczniów szkoły podstawowej, 11% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 13% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej.

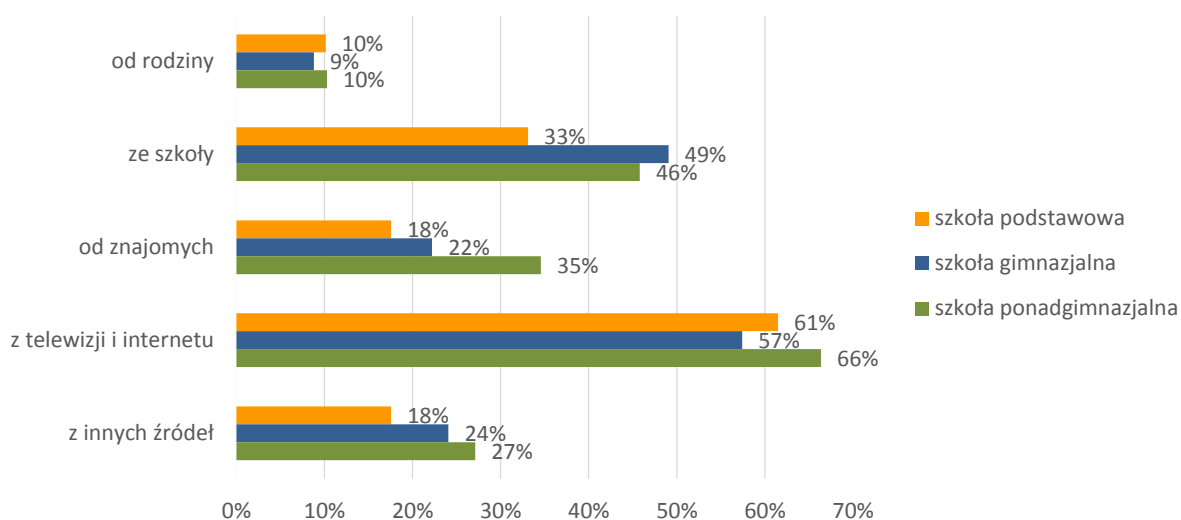
WYK. 14. CZY ZAŻYWAŁEŚ KIEDYŚ JAKIEŚ NARKOTYKI ALBO DOPALACZE?

Internet i telewizja są najbardziej popularnymi źródłami wiedzy dotyczącej narkotyków i dopalaczy dla 61% uczniów szkoły podstawowej, 57% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 66% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej. Na szkołę wskazuje 33% uczniów szkoły

podstawowej, 49% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 46% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej, zaś na znajomych 18% uczniów szkoły podstawowej, 22% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 35% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej. Pozostałe po 10% i 9% ankietowanych w badanych grupach wskazuje, że pozyskują wiedzę od rodziny.

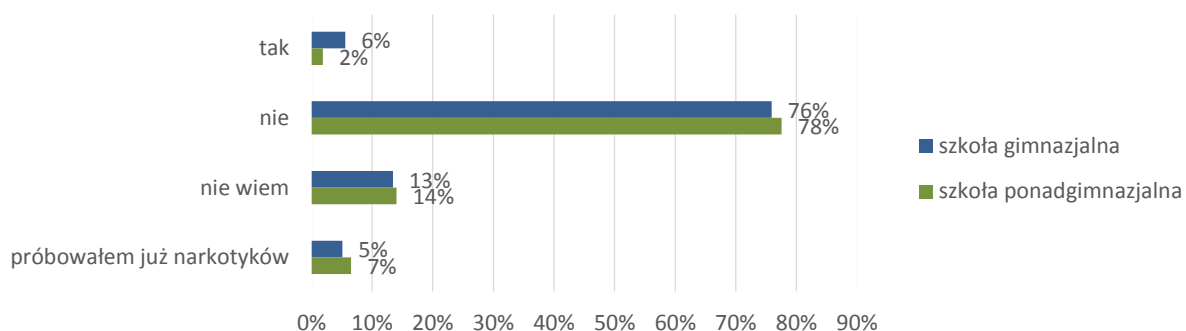
WYK. 15. SKĄD CZERPIESZ WIEDZĘ DOTYCZĄCĄ NARKOTYKÓW I DOPALACZY?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Na pytanie czy uczeń szkoły gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej chciałby kiedykolwiek spróbować narkotyku twierdząco udzieliło odpowiedzi 6% uczniów szkoły gimnazjalnej i 2% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej. Większość (76% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 78% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej) wskazuje, że nie chciałoby spróbować narkotyków, pozostałe 13% uczniów szkoły gimnazjalnej i 14% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej wstrzymuje się od jednoznacznych deklaracji zaznaczając odpowiedź „nie wiem”. 5% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 7% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej deklaruje, że już spróbowało narkotyków.

WYK. 16. CZY CHCIAŁBYŚ KIEDYŚ SPRÓBOWAĆ NARKOTYKÓW

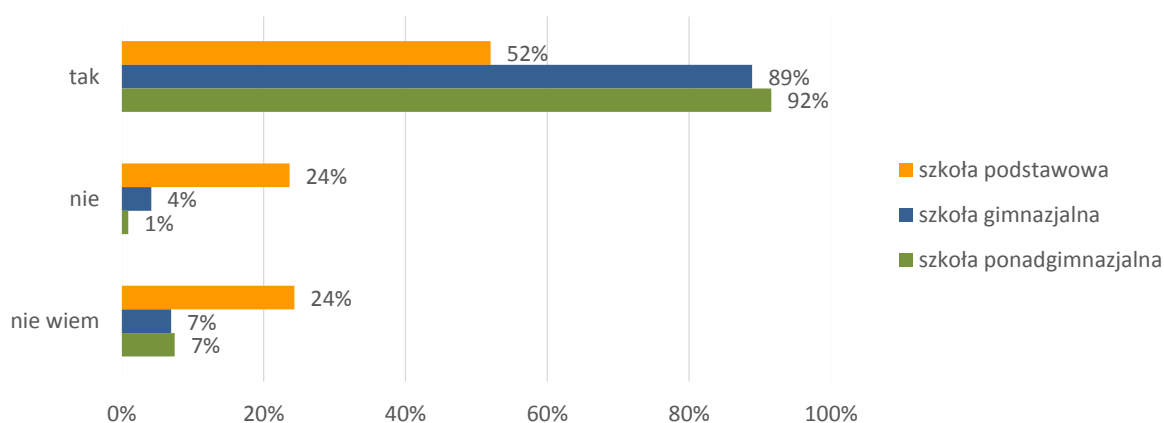

3.4. Problem nikotynowy z perspektywy dzieci i młodzieży szkolnej gminy Janowiec Wielkopolski

Kolejny problem społeczny poruszany w badaniu dzieci i młodzieży szkolnej gminy Janowiec Wielkopolski związany był z narażeniem na problem nikotynowy. W celu poznania skali zjawiska, uczniom zadano pytania z występowaniem zjawiska w najbliższym ich otoczeniu oraz indywidualnymi doświadczeniami z papierosami.

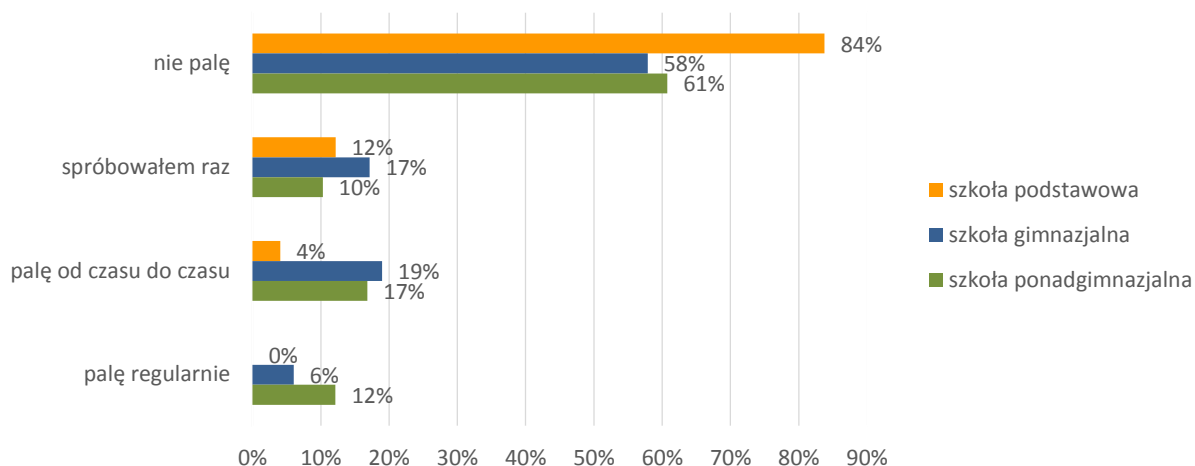
Analiza wyników badań pokazuje, że na problem nikotynowy narażeni są przede wszystkim uczniowie szkoły gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnej - wśród nich 89% i 92% wskazało, że osoby w ich otoczeniu palą papierosy. W przypadku uczniów klas podstawowych odsetek tych odpowiedzi jest mniejszy i wynosi 52%.

WYK. 17. CZY OSOBY W TWOIM WIEKU PALĄ PAPIEROSY?

Zdecydowana większość uczniów nie przyznaje się do palenia papierosów – 84% uczniów szkoły podstawowej, 58% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 61% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej. W przypadku uczniów szkoły ponadgimnazjalnej 10% spróbowało raz, 17% pali od czasu do czasu, zaś 12% pali regularnie. Wśród uczniów szkoły gimnazjalnej 17% przyznaje, że spróbowało raz papierosów, 19% pali od czasu do czasu, zaś 6% przyznaje się do regularnego palenia. W przypadku uczniów szkoły podstawowej 12% spróbowało raz, zaś 4% pali od czasu do czasu.

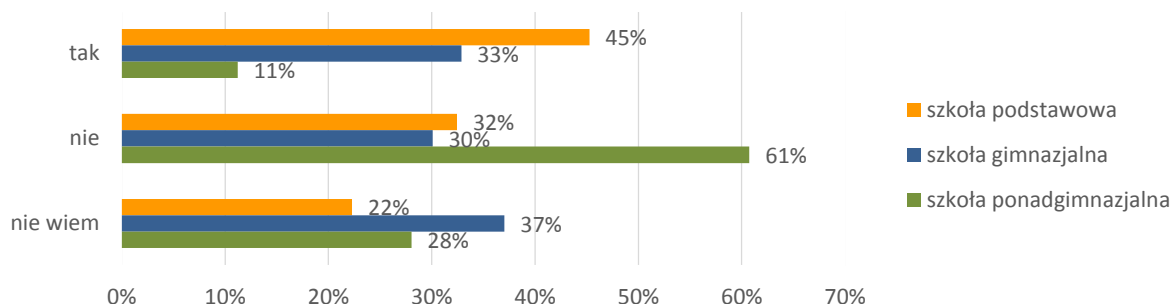
WYK. 18. CZY PALISZ PAPIEROSY?

3.5. Problem przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży szkolnej gminy Janowiec Wielkopolski

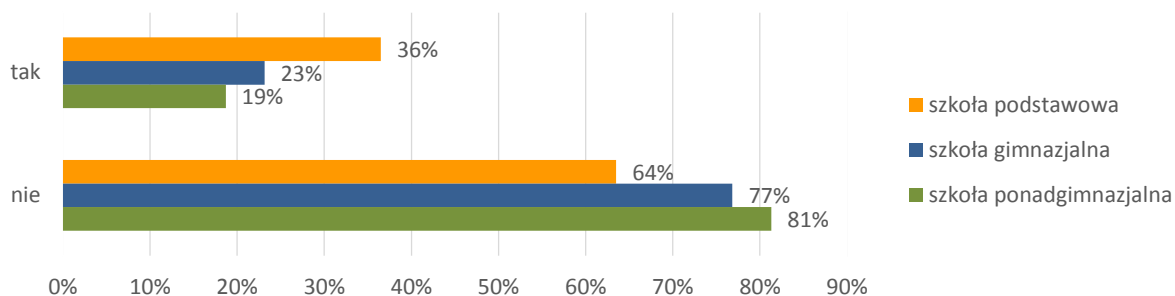
W badaniu uwzględniono cztery pytania dotyczące przemocy, skoncentrowane na próbie określenia skali zjawiska w szkole i w domu. 45% uczniów szkoły podstawowej, 33% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 11% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej wskazuje, że zjawisko przemocy jest obecne między uczniami, przeciwnego zdania jest 32% uczniów szkoły podstawowej, 30% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 61% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej. 22%, 37% i 28% ankietowanych w badanych grupach wskazuje na odpowiedź „nie wiem”.

WYK. 19. CZY W TWOJEJ SZKOLE WYSTĘPUJE PROBLEM PRZEMOCY MIĘDZY UCZNIAMI?

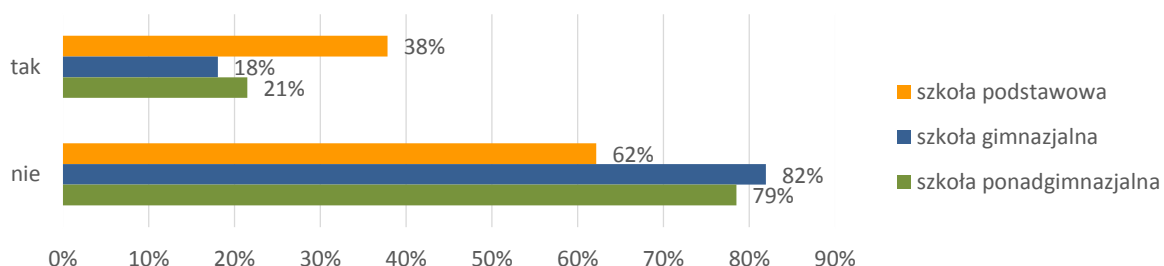
36% uczniów szkoły podstawowej, 23% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 19% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej zapewnia, że doświadczyło przemocy ze strony rówieśników. Przeciwnego zdania jest 64% uczniów szkoły podstawowej, 77% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 81% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej, którzy deklarują, że nie doznali przemocy rówieśniczej.

WYK. 20. CZY DOŚWIADCZYŁEŚ KIEDYŚ PRZEMOCY ZE STRONY RÓWIEŚNIKÓW?

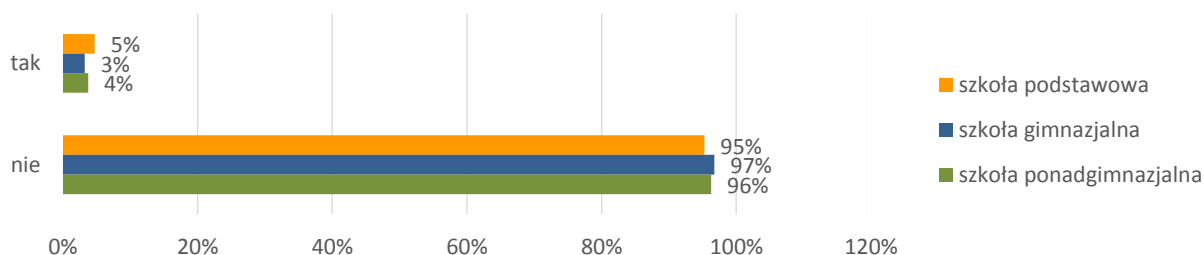
Kolejne pytanie skierowane do uczniów szkoły podstawowej, gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej dotyczyło stosowania przemocy wobec rówieśników. Większość uczniów nie przyznaje się do stosowania przemocy wobec kolegów lub koleżanek. 38% uczniów szkoły podstawowej, 18% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 21% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej wskazuje, że zdarzało im się stosować przemoc wobec rówieśników.

WYK. 21. CZY SAMEMU ZDARZYŁO CI SIĘ STOSOWAĆ PRZEMOC WOBEC RÓWIEŚNIKÓW?

Większość uczniów biorących udział w badaniu wskazuje, że w ich domu nie występuje problem przemocy. Jednakże 5% uczniów szkoły podstawowej, 3% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 4% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej wskazuje, że w ich domu występuje przemoc domowa.

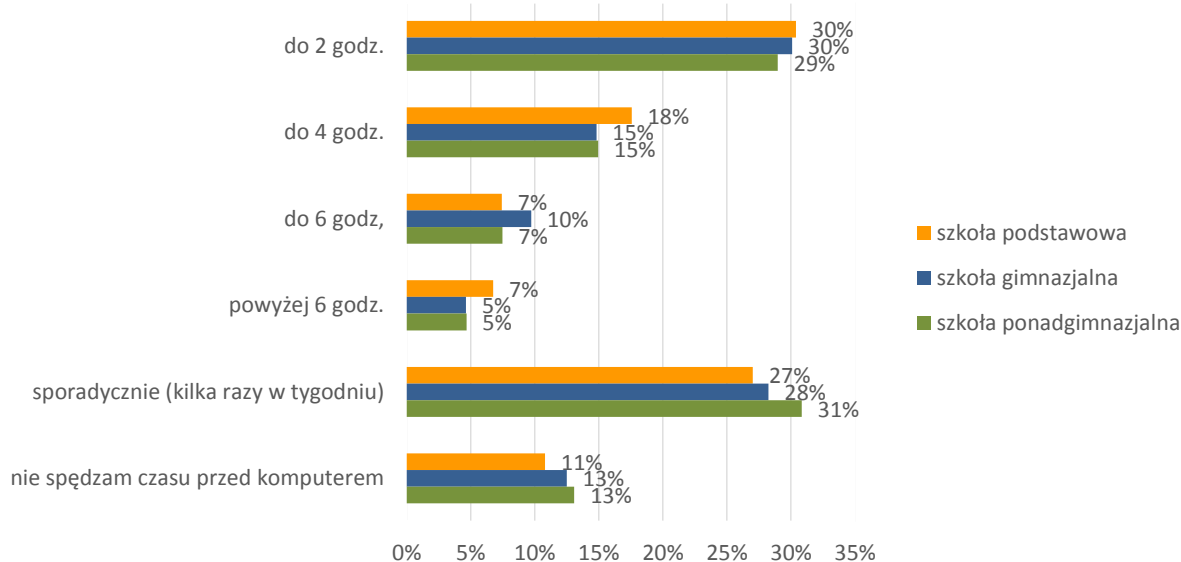
WYK. 22. CZY W TWOIM DOMU WYSTĘPUJE PROBLEM PRZEMOCY?

3.6. Korzystanie z komputera z perspektywy dzieci i młodzieży szkolnej gminy Janowiec Wielkopolski

Ostatni blok pytań w ankiecie skierowanej do uczniów dotyczył korzystania z komputera oraz zjawisk z nim związanych. Uczniowie mieli ocenić ile czasu dziennie spędzają przed komputerem. Największy odsetek we wszystkich grupach badanych zaznacza, że poświęca na komputer do 2 godzin dziennie (po 30% uczniów szkoły podstawowej i gimnazjalnej oraz 29% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej) oraz sporadycznie (27% uczniów szkoły podstawowej, 28% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 31% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej). Pozostała większość uczniów spędza przed komputerem do 4 godzin (18% uczniów szkoły podstawowej oraz po 15% uczniów szkoły gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej). Czas spędzany przed komputerem jest nadużywany przez mały odsetek uczniów biorących udział w badaniu – do 6 godzin po 7% uczniów szkoły podstawowej oraz ponadpodstawowej oraz 10% uczniów szkoły gimnazjalnej, a także powyżej 6 godzin 7% uczniów szkoły podstawowej oraz po 5% uczniów szkoły gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej.

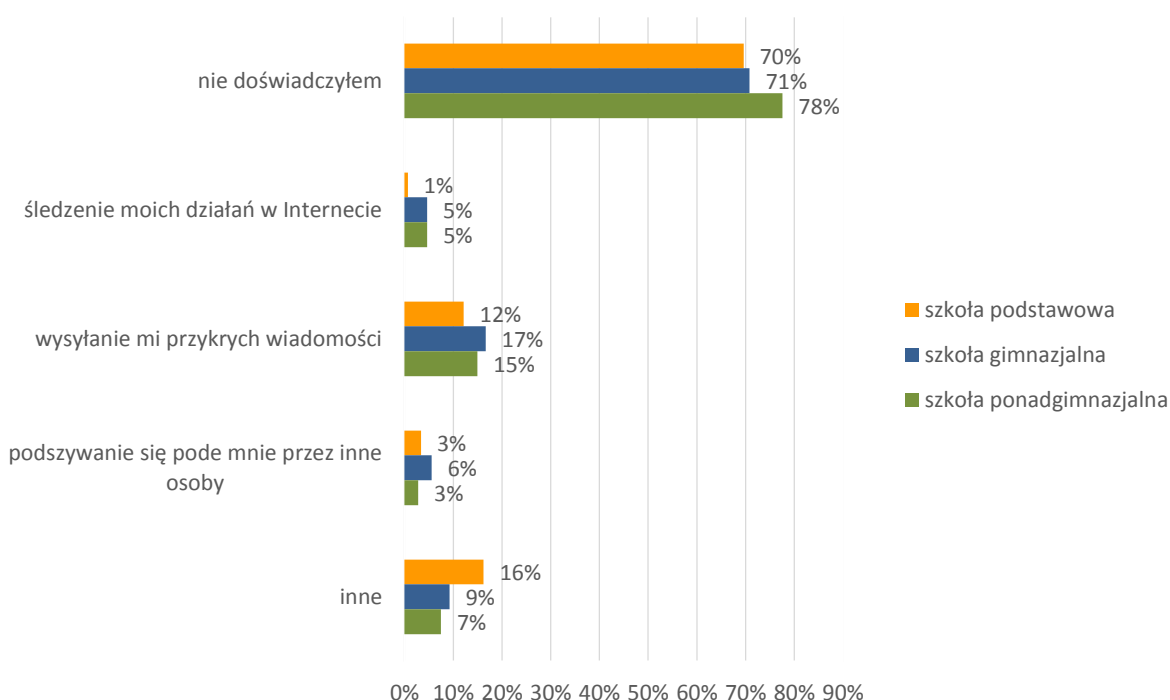
WYK. 23. ILE CZASU DZIENNIE SPĘDZASZ PRZED KOMPUTEREM?

W większości uczniów w badanych grupach nie doświadczali przykrych zachowań w związku z korzystaniem z cyberprzestrzeni. Uczniów pokrzywdzonych w badanej grupie było 32% wśród uczniów klas podstawowych, 37% wśród uczniów klas gimnazjalnych oraz 30% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej. 12% dzieci przyznało się, że otrzymywało przykre wiadomości, 3% doświadczyło podszywania się przez inne osoby oraz śledzenia ich działań

w Internecie (1%). W przypadku uczniów szkoły gimnazjalnej 17% ankietowanych otrzymało przykre wiadomości oraz doświadczyło podszywania się pod nich przez inne osoby (6%), zaś 5% ma doświadczenia związane ze śledzeniem ich działań w Internecie. W przypadku uczniów szkoły ponadgimnazjalnej 15% otrzymało przykre wiadomości oraz doświadczyło śledzenia ich działań w Internecie (5%), a także podszywania się pod nich przez inne osoby (3%). 16%, 9% oraz 7% badanych grupach wskazało na inne formy.

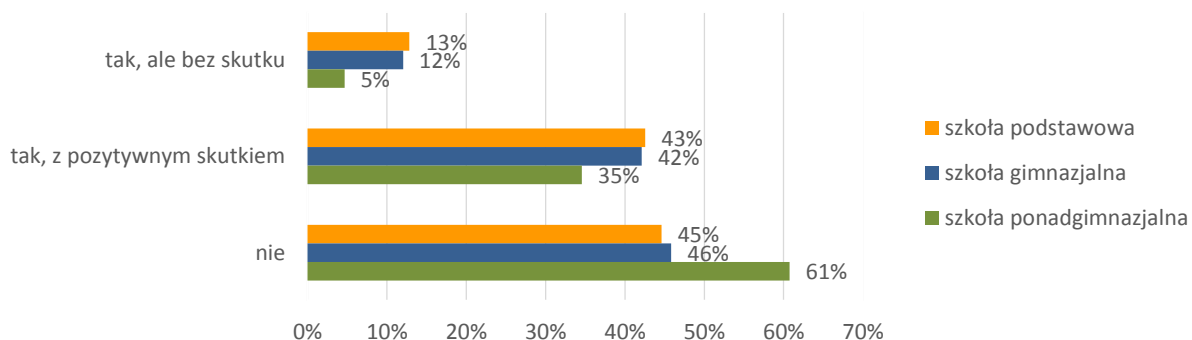
WYK. 24. CZY DOŚWIADCZYŁEŚ KIEDYŚ PRZYKRYCH DLA CIEBIE ZACHOWAŃ PRZEZ INTERNET? JEŻELI TAK, TO JAKĄ MIAŁY ONE FORMĘ?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

45% uczniów szkoły podstawowej, 46% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 61% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej wskazuje, że nigdy nie podejmowali próby ograniczenia czasu spędzanego przed komputerem. 13% uczniów szkoły podstawowej, 12% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 5% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej deklaruje, że starało się ograniczyć czas poświęcany na korzystanie z komputera, ale bez pozytywnych skutków. Efekty udało się osiągnąć 43% uczniom szkoły podstawowej, 42% uczniom szkoły gimnazjalnej oraz 35% uczniom szkoły ponadgimnazjalnej.

WYK. 25. CZY PODEJMOWAŁEŚ PRÓBY OGRANICZENIA CZASU POŚWIĘCONEGO NA SURFOWANIE PO INTERNECIE?

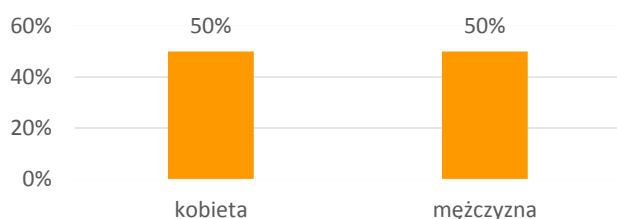

4. BADANIE DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW GMINY JANOWIEC WIELKOPOLSKI

4.1. Struktura badanej próby

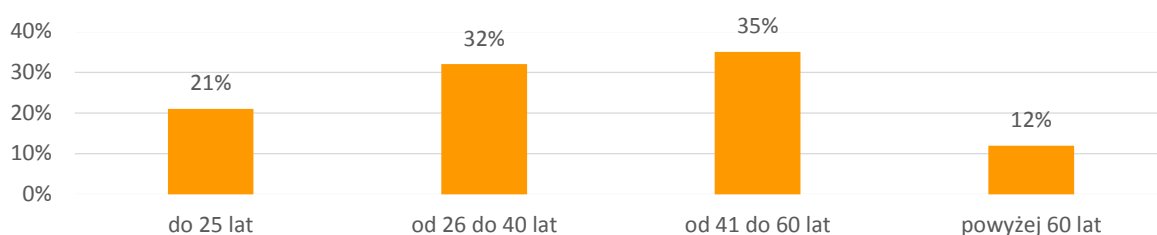
W badaniu diagnozującym wybrane problemy społeczne na terenie gmina Janowiec Wielkopolski wzięło udział 100 dorosłych mieszkańców. Wśród nich 50% kobiet oraz 50% mężczyzn.

WYK. 26. PŁEĆ

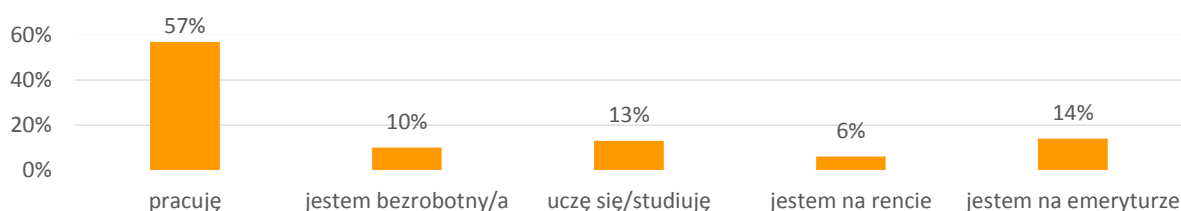
Największy odsetek badanych znalazł się w grupie od 41 do 60 lat (35%). 32% badanych mieszkańców gminy znajduje się w grupie 26 lat do 40 lat, zaś 21% to osoby do 25 lat. Najmniejszą grupę stanowią osoby powyżej 60 roku życia (12%).

WYK. 27. KATEGORIA WIEKOWA

Większość mieszkańców biorących udział w badaniu to osoby pracujące (57%), 13% uczy się lub studiuje, a 10% to osoby bezrobotne. Pozostały odsetek badanych to osoby przebywające na emeryturze (14%) lub rencie (6%).

WYK. 28. STATUS ZAWODOWY

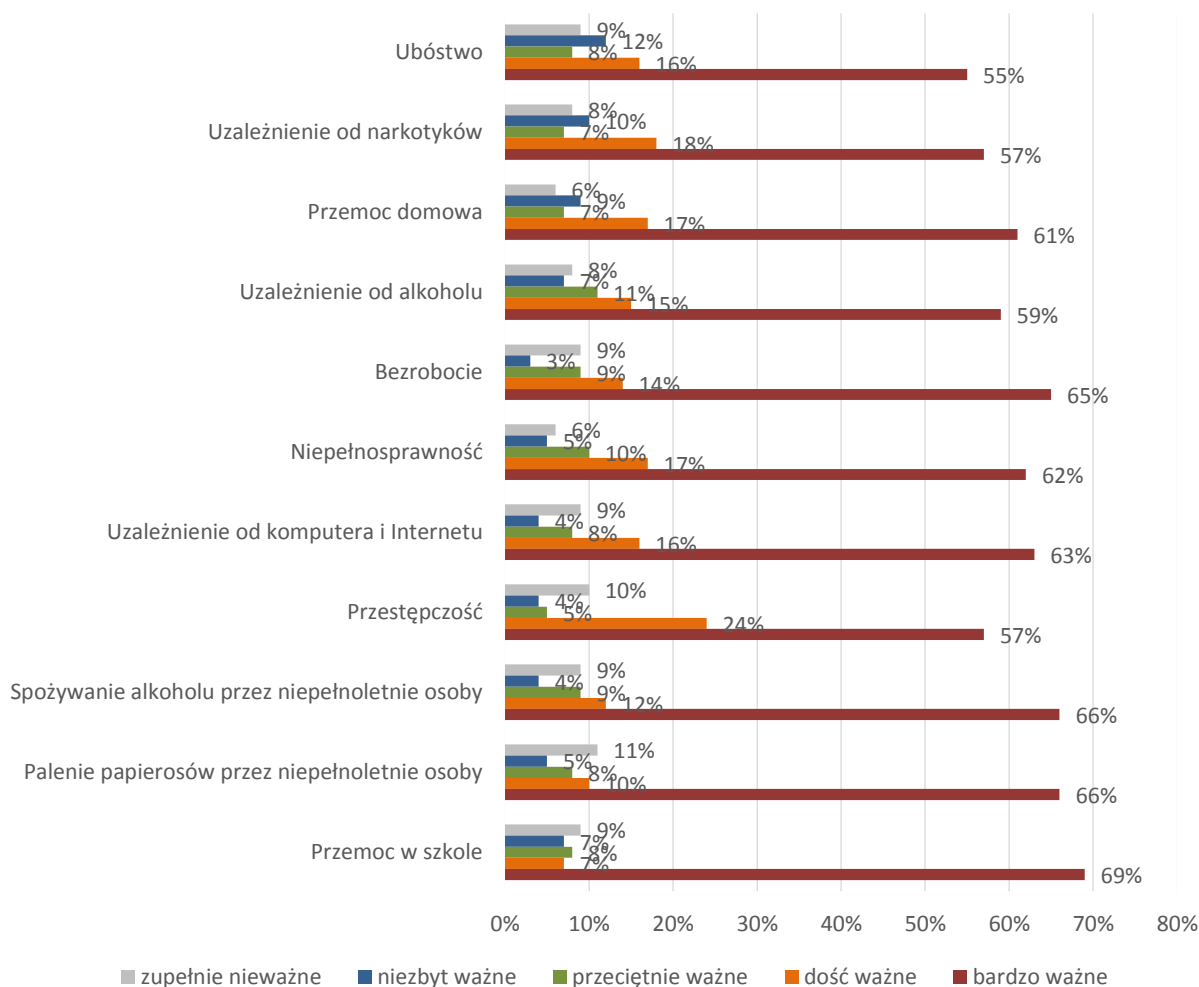

4.2. Ocena występowania wybranych problemów społecznych przez dorosłych mieszkańców gminy Janowiec Wielkopolski

Pierwszy blok pytań w ankiecie skierowanej do dorosłych mieszkańców gminy dotyczył oceny występowania wybranych problemów społecznych na terenie gminy. Respondenci mieli ustosunkować się do wybranych kwestii poprzez ocenę ich ważności.

Z zebranych danych wynika, że z perspektywy mieszkańców gmina boryka się najczęściej z problemem przemocy w szkole (69%), spożywaniem alkoholu przez osoby niepełnoletnie oraz palenie papierosów przez osoby nieletnie (po 66%), a 65% również wskazuje na bezrobocie. Ponadto mieszkańcy wskazują również na uzależnienie od komputera i Internetu, niepełnosprawność i przemoc domową. Poniżej 60% mieszkańcy wskazują na uzależnienie od alkoholu, przestępczość i uzależnienie od narkotyków (57%) oraz ubóstwo (55%), które otrzymało najmniejszy odsetek wskazań.

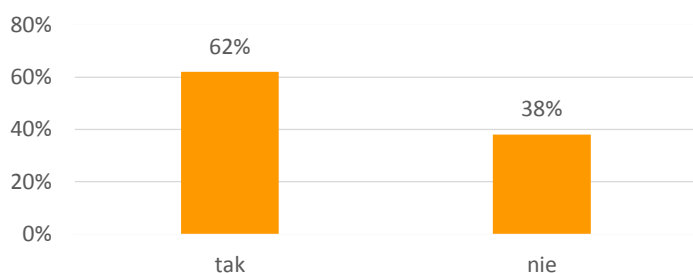
WYK. 29. POSTRZEGANIE WYBRANYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH PRZEZ DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW GMINY

4.3. Problem alkoholowy z perspektywy dorosłych mieszkańców gminy Janowiec Wielkopolski

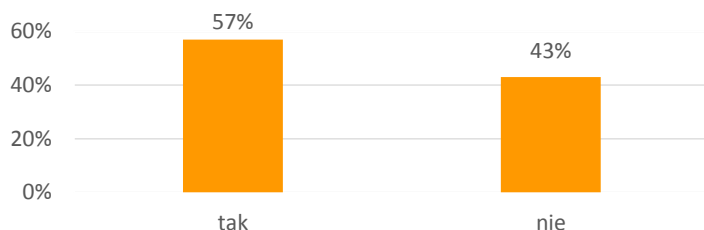
Dorosłych mieszkańców biorących udział w badaniu ankietowym spytano o znajomość osób borykających się z problemem alkoholowym – 62% wskazało, że zna takie osoby w swoim otoczeniu.

WYK. 30. CZY ZNA OSOBY UZALEŻNIONE OD ALKOHOLU.

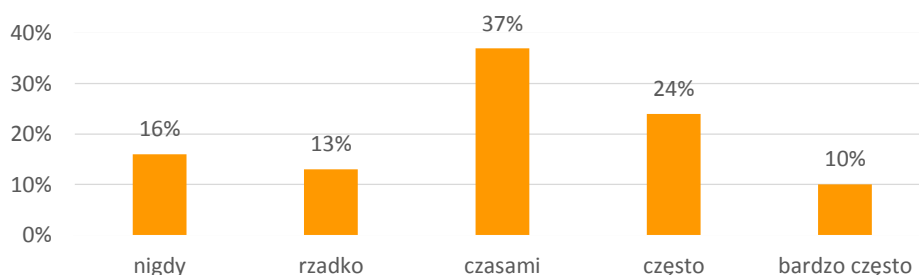
57% ankietowanych słyszało o przypadkach sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim, zaś przeciwnego zdania jest 43% respondentów.

WYK. 31. CZY SŁYSZAŁ O PRZYPADKACH SPRZEDAŻY ALKOHOLU NIELETNIM

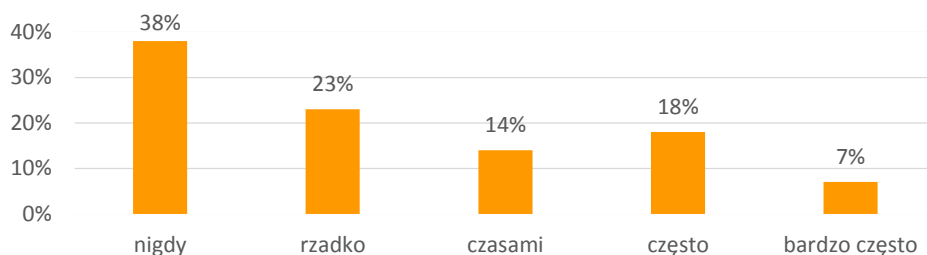
Kolejne pytanie dotyczyło oceny częstotliwości spożycia alkoholu przez osoby nieletnie. 84% ankietowanych jest zdania, że osoby niepełnoletnie spożywają alkohol w otoczeniu, wśród nich 37% ocenia, że nieletni piją alkohol czasami, 24% często oraz bardzo często (10%), zaś pozostałe 13% rzadko.

WYK. 32. JAK CZĘSTO OSOBY NIELETNIE SPOŻYWAJĄ ALKOHOL

62% wskazało, że w ich otoczeniu są osoby, które dopuszczają się jazdy po spożyciu alkoholu. Wśród nich 23% ocenia te sytuacje jako rzadkie, 18% deklaruje, że zdarzają się częste oraz bardzo często (7%), zaś pozostałe 14% jako zdarzające się czasami.

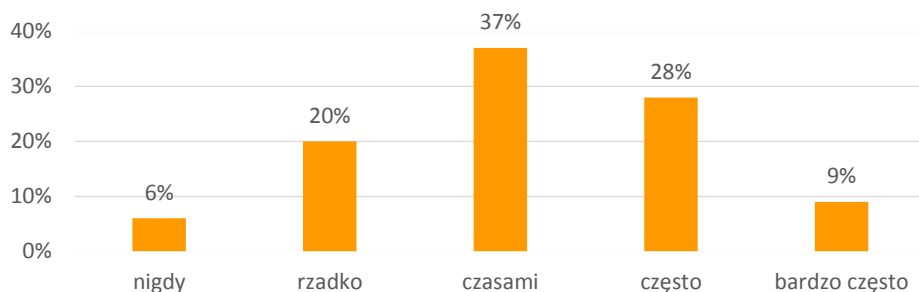
WYK. 33. JAK CZĘSTO MA SYTUACJA JAZDY PO WYPICIU ALKOHOLU WŚRÓD OSÓB Z OTOCZENIA

Jedynie 6% ankietowanych mieszkańców nigdy nie zauważyło osób pijących alkohol w miejscach publicznych. 94% deklaruje, że było świadkiem tego typu sytuacji, wśród nich

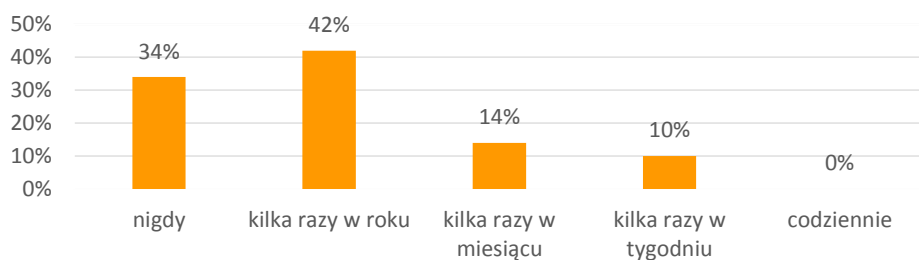
37% wskazuje, że dochodzi do nich czasami, 28% często oraz bardzo często (9%), zaś pozostałe 20% ocenia te sytuacje jako rzadkie.

WYK. 34. JAK CZĘSTO ZAUWAŻA OSOBY PIJĄCE ALKOHOL W MIEJSZACH PUBLICZNYCH

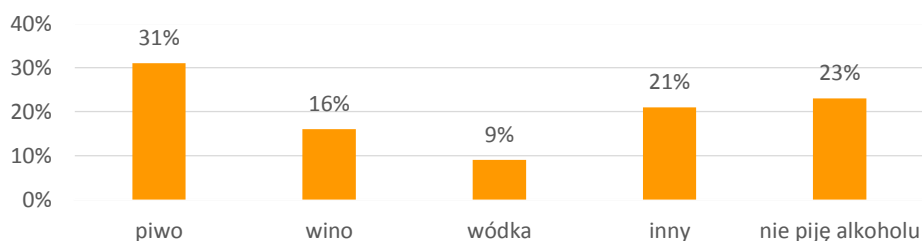
W kolejnym pytaniu dorośli mieszkańcy poproszeni zostali o ocenę częstotliwości spożywania alkoholu. Największy odsetek przyznaje, że sięga po alkohol kilka razy w roku (42%), 14% pije kilka razy w miesiącu, zaś 10% kilka razy w tygodniu. Pozostałe 34% deklaruje, że nigdy nie spożywa alkoholu.

WYK. 35. JAK CZĘSTO SPOŻYWA ALKOHOL

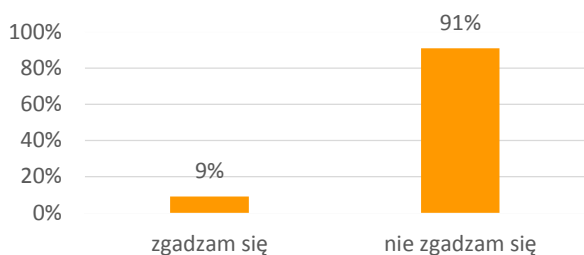
Wśród osób spożywających alkohol (77%), największy odsetek preferuje piwo (31%), 16% sięgają po wino, 9% wódkę, zaś pozostałe 21% wybiera inny rodzaj alkoholu.

WYK. 36. JAKI RODZAJ ALKOHOLU NAJCZĘŚCIEJ SPOŻYWA

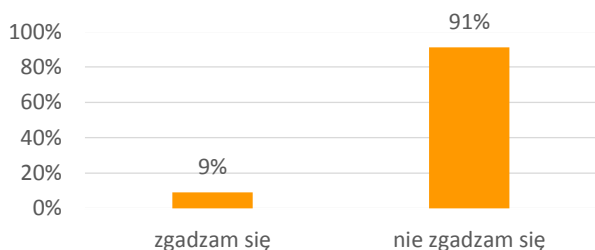
91% badanych mieszkańców gminy są zdania, że pracodawcy nie powinni być bardziej wyrozumiali dla osób przychodzących do pracy po wypiciu alkoholu. Pozostałe 9% osób zgadza się na wyrozumiałość wobec osób znajdujących się pod wpływem alkoholu w pracy.

WYK. 37. CZY PRACODAWCY POWINNI BYĆ BARDZIEJ WYROZUMIALI DLA OSÓB PRZYCHODZĄCYCH DO PRACY PO WYPICIU ALKOHOLU

91% ankietowanych nie zgadza się ze stwierdzeniem głoszącym, iż alkohol w piwie jest mniej szkodliwy, niż alkohol znajdujący się w wódce. 9% respondentów zgodziło się z tym stwierdzeniem.

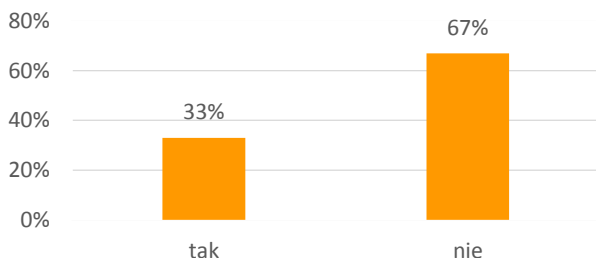
WYK. 38. CZY ALKOHOL W PIWIE JEST MNIEJ SZKODLIWY NIŻ ALKOHOL W WÓDCE

4.4. Problem narkotykowy z perspektywy dorosłych mieszkańców gminy Janowiec Wielkopolski

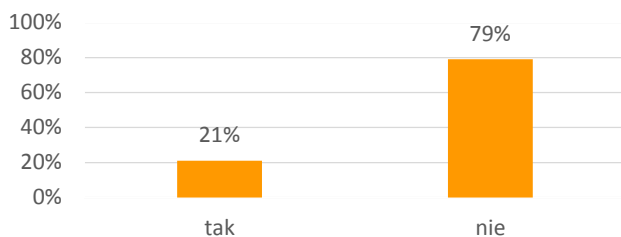
Wśród dorosłych mieszkańców gminy Janowiec Wielkopolski podjęto również próbę diagnozy problemu narkotykowego, szczególnie w zakresie skali zjawiska oraz opinii z nim związanych. 33% respondentów deklaruje, że zna osoby zażywające narkotyki.

WYK. 39. CZY ZNA OSOBY ZAŻYWAJĄCE NARKOTYKI

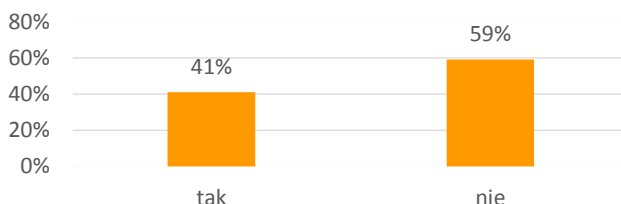
79% ankietowanych wskazuje, że nigdy nie mieli styczności z narkotykami (np. marihuana, LSD, kokaina). Doświadczenie z tego typu substancjami ma pozostałe 21% badanych.

WYK. 40. CZY KIEDYKOLWIEK ZAŻYWAŁ NARKOTYKI

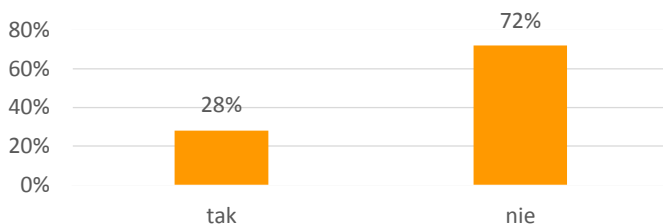
41% mieszkańców gminy jest zdania, że młodzież narażona jest na kontakt z narkotykami. Przeciwnego zdania jest 59% ankietowanych.

WYK. 41. CZY UWAŻA, ŻE MŁODZIEŻ W GMINIE NARAŻONA JEST NA KONTAKT Z NARKOTYKAMI

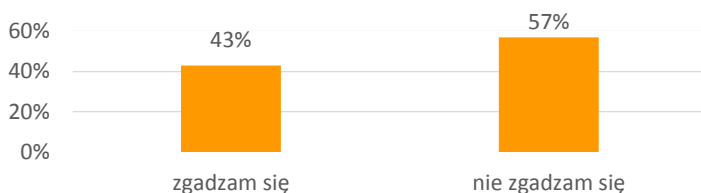
Tylko 28% ankietowanych jest zdania, że w okolicy trudno zdobyć narkotyki, przeciwny pogląd prezentuje 72% badanych mieszkańców, potwierdzając tym, że w gminie jest łatwy dostęp do środków psychoaktywnych.

WYK. 42. CZY TRUDNO JEST UZYSKAĆ DOSTĘP DO NARKOTYKÓW W GMINIE?

Za legalizacją narkotyków miękkich, takich jak marihuana opowiada się 43% respondentów, przeciwnego zdania jest ponad połowa ankietowanych (57%).

WYK. 43. CZY UWAŻA, ŻE POWINNO SIĘ ZALEGALIZOWAĆ NARKOTYKI MIĘKKIE, TAKIE JAK MARIHUANA

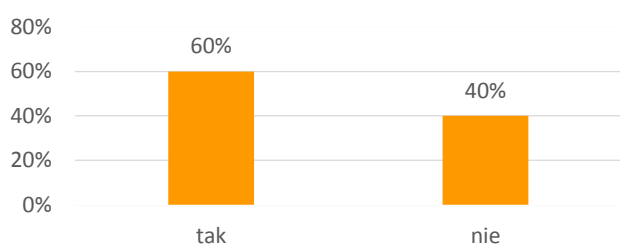

4.5. Problem nikotynowy z perspektywy dorosłych mieszkańców gminy Janowiec Wielkopolski

Kolejne istotne zagadnienia poruszane w badaniu dotyczyło diagnozy problemu nikotynowego, szczególnie oceny skali zjawiska wśród mieszkańców gminy Janowiec Wielkopolski.

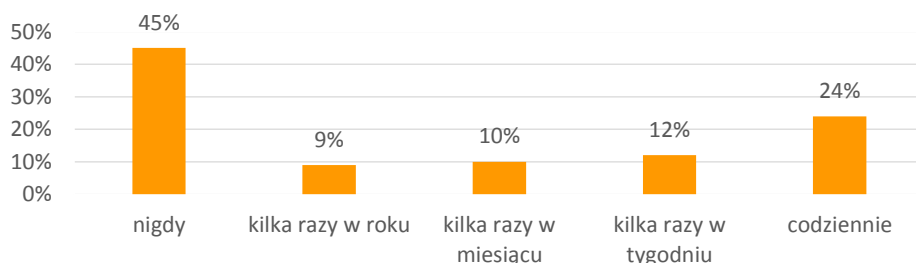
Z zebranych danych wynika, że 60% respondentów ma w swoim otoczeniu osoby palące, zatem narażona jest na zjawisko biernego palenia.

WYK. 44. CZY OSOBY W OTOCZENIU PALĄ PAPIEROSY

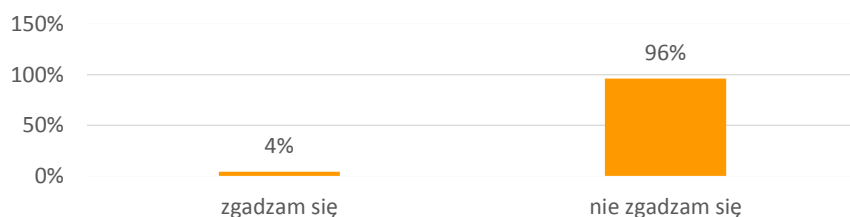
45% mieszkańców nie przyznaje się do palenia papierosów. Palenie papierosów deklaruje 55% mieszkańców biorących udział w badaniu. Wśród nich 24% pali codziennie, 12% pali kilka razy w tygodniu oraz miesiącu (10%), zaś 9% kilka razy w roku.

WYK. 45. JAK CZĘSTO PALI PAPIEROSY

Na pytanie czy palenie papierosów powinno być dozwolone od 15 roku życia, skoro i tak większość nieletniej młodzieży pali, większość respondentów nie zgadza się z tym stwierdzeniem (96%), przeciwnego zdania jest 4% ankietowanych.

WYK. 46. CZY PALENIE PAPIEROSÓW POWINNO BYĆ DOZWOLONE OD 15 ROKU ŻYCIA, BO I TAK WIĘKSZOŚĆ MŁODZIEŻY PALI

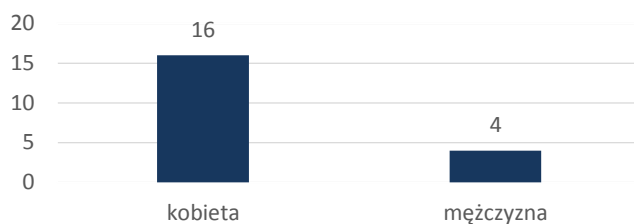

5. BADANIE SPRZEDAWCÓW ALKOHOLU NA TERENIE GMINY JANOWIEC WIELKOPOLSKI

5.1. Struktura badanej próby

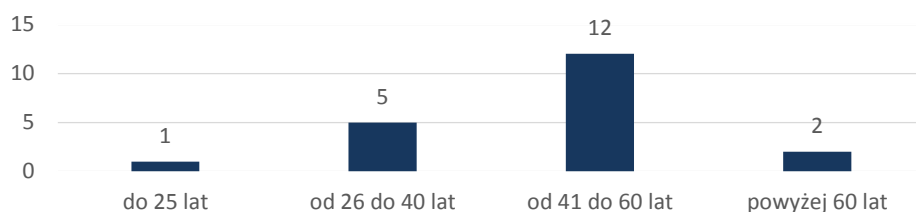
W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie gminy Janowiec Wielkopolski wzięło udział 20 sprzedawców alkoholu, w tym 16 kobiet oraz 4 mężczyzn.

WYK. 47. PŁEĆ

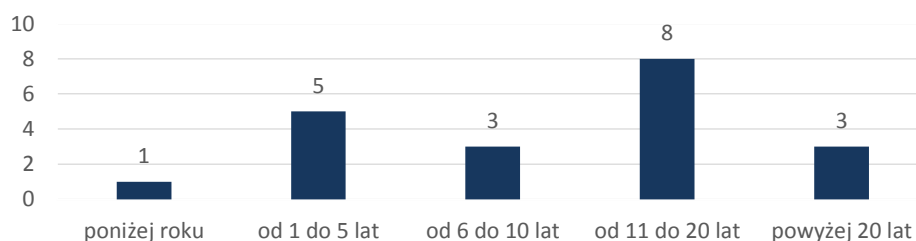
Wśród sprzedawców znajduje się 12 ankietowanych w wieku między 41 a 60 rokiem życia, 5 jest w wieku między 26 a 40 rokiem życia, pozostałych dwóch jest w wieku powyżej 60 lat oraz do 25 lat (1)

WYK. 48. KATEGORIA WIEKOWA

Na poniższym wykresie została przedstawiona badana próba sprzedawców ze względu na staż pracy. 8 ankietowanych pracujące w miejscu, w którym sprzedawane są napoje alkoholowe od 11 do 20 lat, 5 od roku do 5 lat, po trzech od 6 do 10 lat oraz powyżej 20 lat, zaś jeden ze sprzedawców pracuje poniżej roku.

WYK. 49. STAŻ PRACY

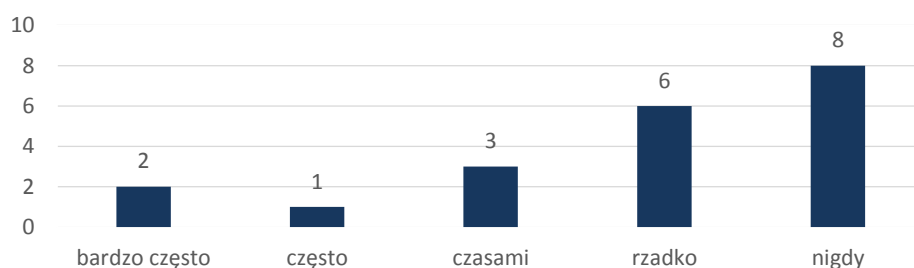

5.2. Problem alkoholowy z perspektywy sprzedawców alkoholu na terenie gminy Janowiec Wielkopolski

Sprzedawców alkoholu pytano przede wszystkim o doświadczenia związane z wykonywanym zawodem oraz opiniami na temat nasilenia wybranych zjawisk, szczególnie problemu alkoholowego wśród dorosłych oraz nieletnich mieszkańców gminy Janowiec Wielkopolski.

12 sprzedawców jest zdania, że na terenie gminy dochodzi do sprzedaży alkoholu nieletnim, jednakże oceniają tego typu sytuacje jako sporadyczne, rzadkie, a także częste. Przeciwnego zdania jest 8 badanych, którzy wskazują, że na terenie gminy nigdy nie dochodzi do sprzedaży alkoholu klientom niepełnoletnim.

WYK. 50. JAK CZĘSTO ALKOHOL JEST SPRZEDAWANY OSOBOM NIEPEŁNOLETNIM W GMINIE

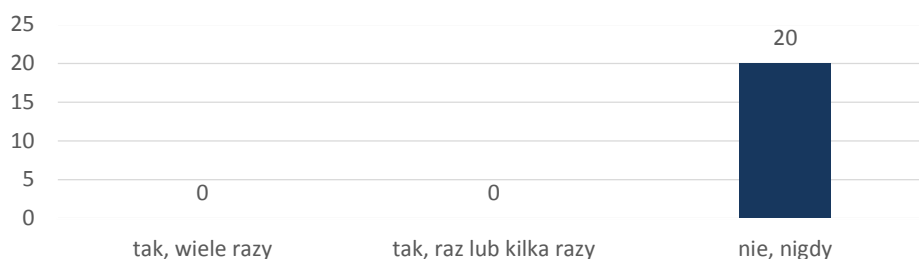
Piętnastu respondentów wskazuje, że zdarzyło się by osoby niepełnoletnie próbowały dokonać u nich zakupu alkoholu, w tym 7 ankietowanych ocenia takie zachowanie jako sporadyczne (raz lub kilka razy), zaś kolejnych 8 sprzedawców jako zdarzające się wielokrotnie.

WYK. 51. CZY ZDARZYŁO SIĘ BY OSOBA NIEPEŁNOLETNIA CHCIAŁA KUPIĆ U PANA/I ALKOHOL?

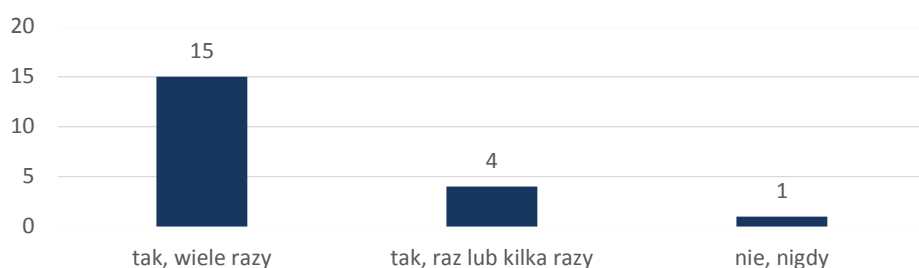
Kolejne pytanie w ankiecie skierowanej do sprzedawców dotyczyło sprzedawania alkoholu osobom niepełnoletnim. Wszyscy ankietowani deklarują, że nigdy nie dopuścili się do tego typu zachowania (20).

WYK. 52. CZY ZDARZYŁO SIĘ PANU/I SPRZEDAĆ ALKOHOL OSOBIE NIEPEŁNOLETNIEJ

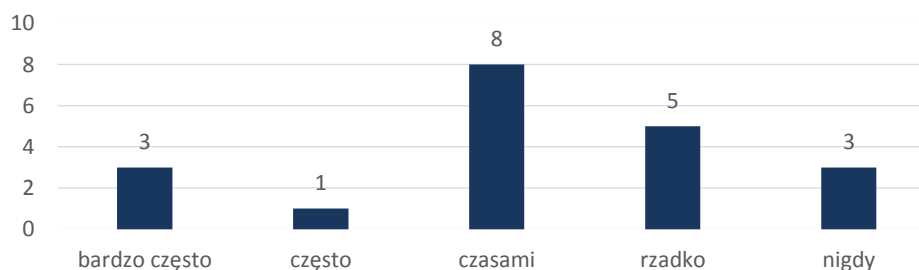
Dziewiętnastu sprzedawców pytało o dowód osobisty klienta, w przypadku braku pewności, czy jest pełnoletni. 15 ankietowanych robiło to wielokrotnie, zaś 4 raz lub kilka razy. Jeden ze sprzedawców nigdy nie pytał o dowód osobisty klienta w takiej sytuacji.

WYK. 53. CZY ZDARZYŁO SIĘ PANU/I PYTAĆ O DOWÓD OSOBISTY KLIENTA, KIEDY NIE BYŁO PEWNOŚCI, CZY JEST PEŁNOLETNI

Siedemnastu sprzedawców wskazuje, że na terenie gminy dochodzi do sprzedaży alkoholu klientom nietrzeźwym. W tym 8 sprzedawców ocenia takie sytuacje jako zdarzające się czasami, 5 jako pojawiające się rzadko, zaś pozostałych 3 ocenia jako bardzo częste oraz częste (1).

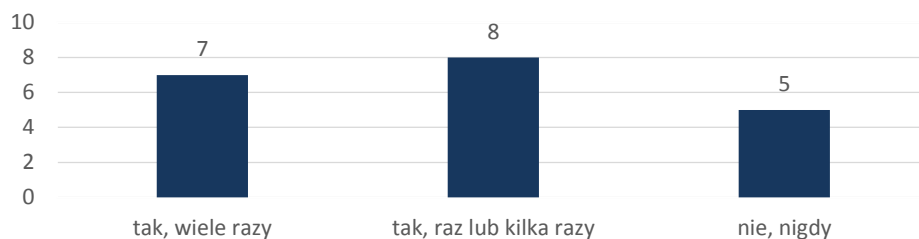
WYK. 54. CZY CZĘSTO W GMINIE ALKOHOL JEST SPRZEDAWANY OSOBOM NIETRZEŻWYM

Piętnastu sprzedawców biorących udział w badaniu przyznaje się, że zdarzyło im się by osoba nietrzeźwa próbowała dokonać zakupu alkoholu. Ośmiu wskazuje, że klienci dopuścili się tego zachowania raz lub kilka razy, zaś pozostałych siedmiu deklaruje, że wielokrotnie.

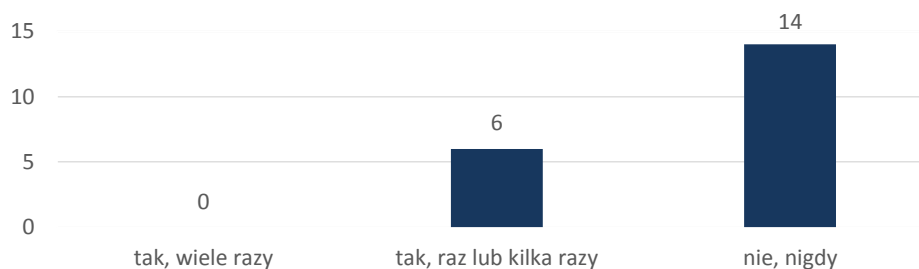
Pięciu sprzedawców potwierdza, że nigdy nie zdarzyła im się taka sytuacja, aby osoba nietrzeźwa próbowała zakupić u niego alkohol.

WYK. 55. CZY ZDARZYŁO SIĘ PANU/I BY OSOBA NIETRZEŻWA PRÓBOWAŁA ZAKUPIĆ ALKOHOL

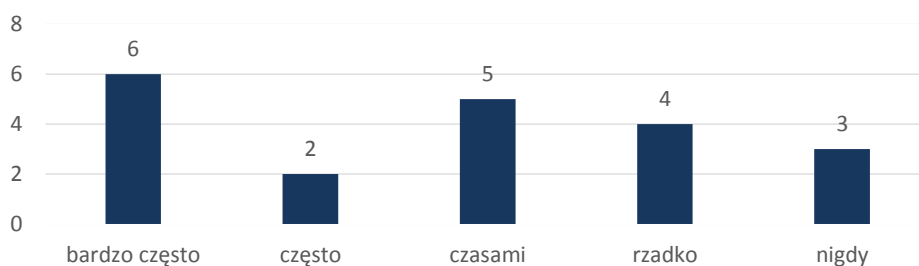
Kolejne pytanie w ankiecie skierowanej do sprzedawców dotyczyło sprzedaży alkoholu osobom znajdującym się w stanie nietrzeźwym. 6 respondentów odpowiedziało, że dopuścili się tego typu zachowań, jednak miały one miejsca sporadycznie (raz lub kilka razy), zaś 14 ankietowanych deklaruje, że nigdy nie doszło do sytuacji, w której sprzedaliby alkohol osobie nietrzeźwej.

WYK. 56. CZY ZDARZYŁO SIĘ PANU/I SPRZEDAĆ ALKOHOL OSOBIE NIETRZEŻWEJ

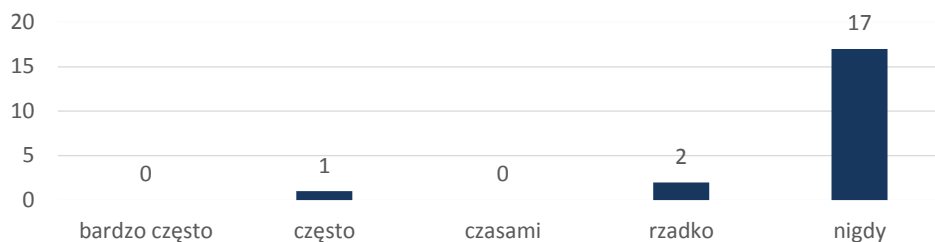
Trzech sprzedawców zaznaczył, że nigdy nie zauważyli by klienci spożywali alkohol na terenie sklepu lub w jego otoczeniu. Pozostali ankietowani wskazują, że takie zachowania mają miejsce bardzo często (6), często (2), czasami (5), a także rzadko (4).

WYK. 57. CZY CZĘSTO KLIENCI SPOŻYWAJĄ ALKOHOL NA TERENIE SKLEPU LUB W JEGO POBLIŻU

17 sprzedawców nie ma doświadczenia z wzywaniem policji z powodu zakłócania porządku przez osoby pod wpływem alkoholu znajdujące się na terenie sklepu lub w jego pobliżu. Dwie osoby deklarują, że zdarzało im się wzywać policję, jednak rzadko, oraz jeden ze sprzedawców deklaruje, że wzywa policję często.

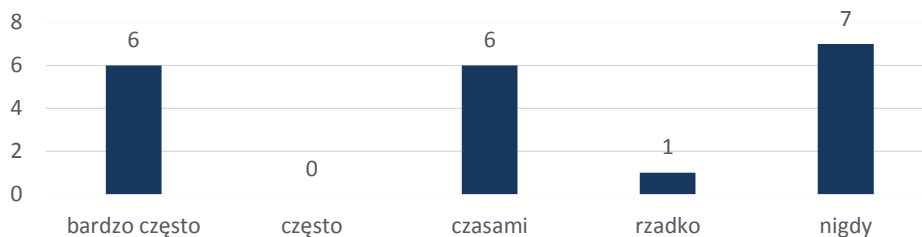
WYK. 58. JAK CZĘSTO WZYWA PAN/I POLICJĘ Z POWODU ZAKŁÓCANIA PORZĄDKU PRZEZ OSOBY POD WPŁYWEM ALKOHOLU

5.3. Problem nikotynowy z perspektywy sprzedawców alkoholu na terenie gminy Janowiec Wielkopolski

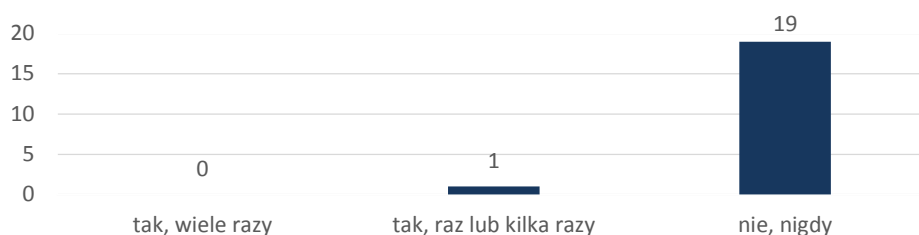
Kolejny blok pytań skierowany do sprzedawców dotyczył problemu nikotynowego. Trzynastu respondentów wskazało, że widują osoby niepełnoletnie, które palą papierosy, uważają, że zdarza się to czasami oraz bardzo często (po 6 ankietowanych), zaś jeden ze sprzedawców wskazuje, że widuje rzadko młodzież, która pali papierosy.

WYK. 59. CZY WIDUJE OSOBY NIELETNIE PALĄCE PAPIEROSY

Jedynie jeden ze sprzedawców przyznał się do sprzedaży papierosów osobie niepełnoletniej. Zdecydowana większość deklaruje, że nigdy nie sprzedali papierosów osobom nieletnim (19).

WYK. 60. CZY ZDARZYŁO SIĘ PANU/I SPRZEDAĆ PAPIEROSY OSOBIE NIELETNIEJ

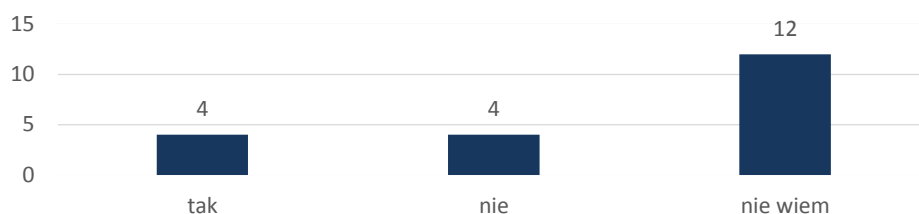

5.4. Inne problemy społeczne z perspektywy sprzedawców alkoholu na terenie gminy Janowiec Wielkopolski

Na koniec badania sprzedawcy poproszeni byli o opinie odnośnie innych problemów społecznych – problemu narażenia na substancje psychoaktywne: narkotyki, dopalacze oraz zjawiska przemocy w gminie.

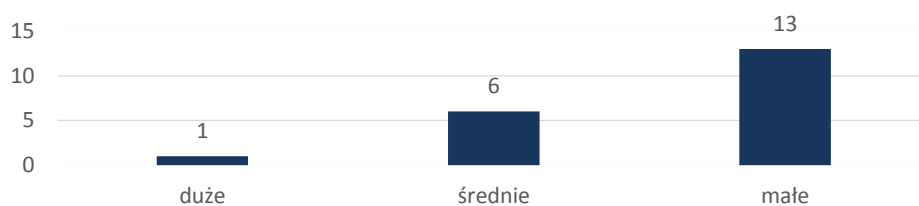
12 sprzedawców biorących udział w badaniu ocenia, że nie wiedzą, czy mieszkańcy gminy Janowiec Wielkopolski mają kontakt z narkotykami, natomiast 4 uważa, że taka sytuacja występuje w gminie. Pozostałych 4 sprzedawców deklaruje, że mieszkańcy nie biorą narkotyków.

WYK. 61. CZY UWAŻA, ŻE MIESZKAŃCY GMINY BIORĄ NARKOTYKI

7 sprzedawców alkoholu twierdzi, że gmina Janowiec Wielkopolski boryka się z problemem przemocy i określa jej nasilenie, jako średnie oraz duże, zaś 13 ankietowanych uważa, że nasilenie problemu jest małe.

WYK. 62. JAK OKREŚLIŁBY/OKREŚLIŁABY PAN/I NASILENIE PROBLEMU PRZEMOCY W PANA/I MIEJSCOWOŚCI?

6. WNIOSKI I REKOMENDACJE

Informacje uzyskane za pomocą ankiet oraz analiza zgromadzonych danych pozwoliły na dokonanie podsumowania i wyciągnięcie wniosków diagnozujących lokalne zagrożenia społeczne na terenie gminy Janowiec Wielkopolski, które podzielone zostały ze względu na rodzaj problemu.

Celem raportu było przedstawienie problemów społecznych dotyczących gminę Janowiec Wielkopolski w odniesieniu do opinii mieszkańców z terenu gminy: dorosłych mieszkańców, uczniów szkoły podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej oraz sprzedawców napojów alkoholowych. Cel ten został zrealizowany w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą opracowania wniosków, które posłużą do tworzenia różnego rodzaju programów pomocowych zmierzających do poprawy sytuacji na terenie gminy, w tym jakości życia jej mieszkańców.

Przeprowadzenie badania oraz analiza zebranych ankiet umożliwiła:

- Zapoznanie się z problemami uczniów szkoły podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej, szczególnie ich postaw i doświadczeń związanych z wybranymi zagrożeniami społecznymi oraz uzależnieniami, a także poczucia bezpieczeństwa,
- Rozpoznanie sytuacji dorosłych mieszkańców gminy, ich opinie i postawy względem wybranych zjawisk i zagrożeń społecznych,
- Zaznajomienie się z poglądami i doświadczeniami sprzedawców na temat wybranych zjawisk, szczególnie związanych z problemem alkoholowym i nikotynowym oraz rozpoznanie praktyk sprzedażowych.

Zdobyte informacje mogą zostać wykorzystane w przyszłości do prowadzenia dalszych pogłębionych badań wśród mieszkańców gminy.

W oparciu o dokonaną analizę problemów społecznych zostały sformułowane rekomendacje skierowane do mieszkańców gminy Janowiec Wielkopolski, które powinny mieć charakter długofalowy i wielostronny.

6.1. Problem alkoholowy

Wniosek: Ważnym aspektem problemu alkoholowego w gminie jest sięganie po tego rodzaju napoje przez osoby niepełnoletnie. 92% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 72% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej wskazuje, że ich rówieśnicy spożywają alkohol,

w przypadku uczniów szkoły podstawowej odsetek tych odpowiedzi jest mniejszy i wynosi 24%. Uczniowie sięgają po alkohol przede wszystkim z potrzeby zaimponowania innym oraz dla towarzystwa, a także kojarzą alkohol z dobrą zabawą i chęcią wyluzowania. 39% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 69% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej spożywa alkohol, w tym wśród uczniów szkoły gimnazjalnej 22% spożywa alkohol rzadziej niż raz w miesiącu, 9% co najmniej raz w miesiącu, zaś 8% co najmniej raz w tygodniu. W przypadku uczniów szkoły ponadgimnazjalnej 34% spożywa alkohol rzadziej niż raz w miesiącu, 25% co najmniej raz w miesiącu, zaś 10% co najmniej raz w tygodniu. Ponadto 15% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 50% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej deklaruje, że rodzice wiedzą o tym, że spożywają alkohol, niemniej jednak 19% uczniów szkoły gimnazjalnej i 10% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej ukrywa tego typu zachowanie. 22% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz co czwarty uczeń szkoły ponadgimnazjalnej również deklaruje, że doświadczył nieprzyjemnych konsekwencji związanych z konsumpcją alkoholu. Poza tym 13% uczniów szkoły podstawowej, 14% uczniów szkoły gimnazjalnej i 19% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej błędnie klasyfikuje piwo jako rodzaj alkoholu, zaś 18% uczniów szkoły podstawowej, 17% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 16% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej uważają, że nie każdy może uzależnić się od alkoholu.

Rekomendacje:

- Zorganizowanie kampanii informacyjnej dla uczniów szkoły podstawowej, uczniów szkoły gimnazjalnej oraz dla uczniów szkoły ponadgimnazjalnej w celu uświadomienia jak alkohol negatywnie wpływają na organizm człowieka oraz funkcjonowanie społeczności poprzez różnego rodzaju akcje ulotkowe lub plakatowe – (z tego zakresu tematycznego dostępne są ulotki: **„Nowy znajomy Misia” Bajkowa Profilaktyka – Alkohol (dla uczniów szkoły podstawowej), Profilaktyka uzależnienia od alkoholu (dla uczniów szkoły gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej)**, pełna oferta znajduje się na naszej stronie internetowej: <http://oficyna-profilaktyczna.pl/>).
- Warsztaty dla uczniów szkoły podstawowej, gimnazjalne oraz ponadgimnazjalnej: Analiza wyników badań wskazuje, że spożywanie alkoholu wzrasta wraz z wiekiem, dlatego wskazuje się warsztaty dla uczniów klas młodszych, które ukierunkowane będą na uświadamianie dzieciom zagrożenia oraz w przystępny sposób wyjaśniać złożoność zjawiska. Pozwala to ćwiczyć umiejętność postrzegania świata, przez co uczy podejmować życiowe decyzje. Natomiast dla uczniów szkoły gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej wskazuje się zajęcia poruszające ważny temat alkoholu oraz wchodzenie w dorosłość. Przedstawiony na warsztatach monolog polskiego nastolatka

o dokonywaniu życiowych wyborów i selekcji właściwych wartości stanowi wstęp do rozważań na temat konsekwencji życiowych przedsięwzięć. Warsztat powinien obalić myślenie, że alkohol rozluźnia oraz piwo to nie alkohol.

Wniosek: 43% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej, 33% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 24% uczniów szkoły podstawowej potwierdza, że w gminie Janowiec Wielkopolski są miejsca gdzie osoby niepełnoletnie mogą kupić alkohol, najczęściej zdobywają alkohol dzięki starszym kolegom lub proszą obcych ludzi pod sklepem o zakup. 44% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej również deklaruje, że młodzież w ich okolicy sama sobie kupuje alkohol. Ponadto uczniowie szkoły gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej najczęściej spożywają alkohol na świeżym powietrzu (46% i 48%) oraz na imprezach, dyskotekach (31% i 79%), a 39% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej spożywa alkohol w domu. Ankietowani deklarują również, że piją alkohol podczas wycieczek szkolnych (6% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 13% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej). Osoby niepełnoletnie w tych miejscach powinny znajdować się pod opieką rodziców, opiekunów lub nauczycieli. Dlatego tak bardzo ważne jest planowanie programów profilaktycznych obejmujących różne grupy społeczne jak rodziców, nauczycieli czy sprzedawców.

Rekomendacje:

- Rekomenduje się opracowanie lokalnej kampanii na rzecz zwiększenia świadomości oraz odpowiedzialności sprzedawców alkoholu i uwrażliwienia ich na szkodliwość sprzedaży napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim.
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powinna zwiększyć kontrolę punktów sprzedaży alkoholu, by wyeliminować miejsca, gdzie młodzież może dokonać zakupu tego rodzaju napojów.
- Szkolenie dla sprzedawców: Omówienie „Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi” – interpretacja przepisów m. in.:
 - 1) Art. 14-16 (kiedy i w jakich sytuacjach nie wolno podawać / sprzedawać alkoholu)
 - 2) Art. 18 (w jakich okolicznościach i z jakich powodów może zostać cofnięte zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych)
 - 3) Art. 43-45 (omówienie konsekwencji prawnych wynikających z łamania obowiązków wynikających z korzystania z zezwoleń).
- Szkolenie dla nauczycieli:
Propozycja szkolenia z najważniejszych umiejętności wychowawczych dla nauczycieli. Tematyka zajęć powinna być nakierunkowana na obszar konfliktów

międzypokoleniowych i komunikację, a także budowanie autorytetu opiekuna lub sposobu na jego odzyskanie.

- Szkolenie dla rodziców:

Zajęcia dla rodziców powinny być nakierunkowane na wczesne diagnozowanie niepokojących sygnałów w tym wytyczne do obserwowania i rozmów diagnozujących problem alkoholowy, a także w praktyczny sposób zapoznanie rodziców z alkotestami. Powinny wskazać rzetelne źródła wsparcia i informacji w zasięgu ręki oraz uniwersalne i skuteczne zasady współpracy ze szkołą.

Wniosek: Spożywanie alkoholu według mieszkańców gminy stanowi dość poważne zagrożenie. Problem jest wyraźnie dostrzegalny, potwierdza to fakt, że 59% i 66% mieszkańców ocenia uzależnienie od alkoholu oraz spożycie alkoholu przez dzieci i młodzież jako problem ważny. Ponadto 62% ankietowanych mieszkańców zna osoby uzależnione od alkoholu. 62% ocenia, że w ich otoczeniu są osoby, które po spożyciu alkoholu dopuszczają się jazdy samochodem i zdarza się to sporadycznie, ale również czasami lub często. 94% mieszkańców zauważyło jednocześnie zachowania związane ze spożywaniem alkoholu w miejscach publicznych, jedynie 6% ocenia, że do tego typu sytuacji nigdy nie dochodzi na terenie gminy.

Rekomendacje:

- Policja powinna prowadzić szeroko zakrojone akcje prewencyjne związane z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu. Badanie dorosłych mieszkańców wykazało, że 62% respondentów twierdzi, że sytuacje prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu pojawiają się na terenie gminy. Dane te są ostrzeżeniem, ponieważ wiążą się nie tylko z łamaniem prawa, ale również stanowią bezpośrednie niebezpieczeństwo dla kierowców oraz społeczności lokalnej.
- Rozpoczęcie cyklu szkoleń eksperckich skierowanych do kierowców z zakresu jazdy pod wpływem alkoholu.
- Jednocześnie stanowi to rekomendację dla instytucji policji, by częściej monitorowali miejsca publiczne na terenie gminy, ze szczególnym wyczuleniem na obecność osób nietrzeźwych i niepełnoletnich spożywających alkohol.
- Zorganizowanie kampanii informacyjnej dla mieszkańców w celu uświadomienia konsekwencji związanych z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu poprzez różnego rodzaju akcje ulotkowe lub plakatowe (z tego zakresu tematycznego dostępna jest ulotka oraz plakat: ***Profilaktyka prowadzenia pojazdów w stanie***

zwiększającym ryzyko wypadków drogowych, z naciskiem na nietrzeźwość kierowcy, pełna oferta znajduje się na naszej stronie internetowej: <http://oficina-profilaktyczna.pl/>).

Wniosek: 57% mieszkańców potwierdza, że słyszało o przypadkach sprzedaży alkoholu osobom nieletnim. Potwierdza ten fakt 12 ankietowanych sprzedawców przyznając, że na terenie gminy Janowiec Wielkopolski dochodzi do sprzedaży alkoholu nieletnim czasami lub rzadko, a także często. Deklarują oni także sytuacje, w których niepełnoletni klienci próbowali u nich dokonać zakupu alkoholu kilka razy lub wielokrotnie. Jednakże, sami sprzedawcy nie przyznają się do sprzedaży alkoholu nieletnim. Warto jednak mieć na uwadze fakt, iż badania społeczne mają charakter deklaracyjny, a respondentom może być trudno przyznać się do kontrowersyjnych zachowań, tym bardziej, że sprzedaż alkoholu nieletnim jest czynem karalnym. Większość sprzedawców pytało o dowód osobisty klienta, kiedy nie było pewności czy jest pełnoletni, 15 sprzedawców robiło to wielokrotnie.

Rekomendacje:

- Program szkolenia dla właścicieli oraz personelu punktów sprzedaży alkoholu z udziałem Tajemniczego Klienta.

Zakup z udziałem Tajemniczego klienta, polegający na odwiedzeniu każdego punktu sprzedaży alkoholu przez osobę wyglądającą na niepełnoletnią, która dokona ewentualnego zakupu alkoholu.

Po dokonanych dzień wcześniej zakupie Psycholog odwiedzi każdy punkt sprzedaży alkoholu i przeprowadzi krótką rozmowę z właścicielem bądź personelem na temat konsekwencji wynikających z nielegalnej sprzedaży alkoholu. Każdy punkt sprzedaży zostanie podsumowany komentarzem psychologicznym, sporządzonym przez Psychologa, który będzie miał charakter pochwały, motywującej do konsekwentnej odmowy sprzedaży małoletnim konsumentom, bądź charakter naganny, motywujący do zaprzestania nielegalnej sprzedaży alkoholu ze względu na konsekwencje nie tylko moralne i społeczne, ale przede wszystkim administracyjno- prawne. Szkolenie ogólne – stacjonarne – 2 godziny szkoleniowe - dla wszystkich sprzedawców alkoholu z punktów sprzedaży alkoholu omawiające przeprowadzoną wcześniej prowokację i ukazujące konsekwencje wynikające z nielegalnej sprzedaży alkoholu osobom nieletnim. Przedstawienie zasad sprzedaży, uprawnień i obowiązków przedsiębiorców.

Wniosek: W otoczeniu 84% mieszkańców są osoby niepełnoletnie, które spożywają alkohol często oraz bardzo często (34%). Sami mieszkańcy deklarują, że najczęściej spożywają piwo. 14% badanych mieszkańców spożywa alkohol kilka razy w miesiącu, zaś 10% pije alkohol kilka razy w tygodniu. 9% mieszkańców gminy zgadza się, aby pracodawcy byli bardziej pobłażliwi dla osób przychodzących do pracy pod wpływem alkoholu, zaś kolejne 9% uważa, że alkohol w piwie jest mniej szkodliwy, niż alkohol znajdujący się w wódce.

Rekomendacje:

- Rekomenduje się opracowanie lokalnej kampanii na rzecz zwiększenia świadomości i uwrażliwienia na szkodliwość alkoholu poprzez różnego rodzaju akcje plakatowe - profilaktyka i przeciwdziałanie w środowisku lokalnym (z tego zakresu tematycznego dostępna jest ulotka oraz plakat: ***Profilaktyka alkoholizmu w rodzinach, promocja procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego***, pełna oferta znajduje się na naszej stronie internetowej: <http://oficyna-profilaktyczna.pl/>).
- Zajęcia dla mieszkańców:
Tematyka zajęć powinna dotyczyć uzależnienia od substancji psychoaktywnych w środowisku lokalnym, w tym rodzajów uzależnienia oraz psychologicznych mechanizmów uzależnienia. Ponadto dlaczego ludzie się uzależniają? Grupy i czynniki ryzyka.

Wniosek: Jeśli chodzi o głos sprzedawców w kwestii sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym, to 17 sprzedawców uważa, że na terenie gminy dochodzi do takich sytuacji czasami lub rzadko, a także często. Sprzedawcy potwierdzają również, że zdarzyło im się, aby osoba nietrzeźwa próbowała zakupić alkohol w ich punkcie sprzedaży, a kilkakrotnie doszło do sprzedaży alkoholu takiej osobie przez badanych sprzedawców. 17 respondentów zauważyło także, że klienci spożywają alkohol na terenie sklepu oraz w jego pobliżu. Jednakże większość sprzedawców nie ma doświadczenia z wzywaniem policji z powodu zakłócania porządku przez osoby pod wpływem alkoholu. Jedynie w jednym przypadku zdarza się często aby sprzedawca wzywał policję.

Rekomendacje:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powinna zwiększyć kontrolę punktów sprzedaży alkoholu, by wyeliminować miejsca, gdzie osoby nietrzeźwe mogą dokonać zakupu tego rodzaju napojów.

- Szkolenie dla sprzedawców:

Praktyczne umiejętności w pracy sprzedawcy:

- nauka asertywnej odmowy - jak skutecznie i profesjonalnie ale z szacunkiem odmawiać obsługi sprzedaży?
- procedura postępowania w sytuacjach nietypowych
- sposoby efektywnej współpracy z Policją, Strażą Miejską, Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – interpretacja artykułów ważnych z punktu widzenia osób korzystających z zezwoleń m.in.: art. 2- najbliższa okolica punktu sprzedaży, zakres oraz interpretacja prawna pojęcia.

W czasie szkolenia sprzedawcy mają możliwość zobaczyć krótkie filmy z asertywnej odmowy oraz otrzymają Vademecum Odpowiedzialnego Sprzedawcy (z tego zakresu tematycznego dostępna jest broszura: **Vademecum: ABC Sprzedawcy napojów alkoholowych**, pełna oferta znajduje się na naszej stronie internetowej: <http://oficyna-profilaktyczna.pl/>)

6.2. Problem narkotykowy

Wniosek: 18% uczniów szkoły podstawowej, 31% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 49% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej wskazało, że ich rówieśnicy zażywają narkotyki lub dopalacze. Jednocześnie sami wskazują, że nigdy nie zażywali narkotyków lub dopalaczy (96% uczniów szkoły podstawowej, 89% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 87% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej). Wśród badanych uczniów szkoły gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej 6% i 2% deklaruje, że chciałoby spróbować narkotyków, natomiast do eksperymentowania z tego typu substancjami przyznało się 4% uczniów szkoły podstawowej, 11% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 13% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej.

Rekomendacje:

- Zorganizowanie kampanii informacyjnej dla uczniów szkoły podstawowej, gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej w celu uświadomienia jak narkotyki i dopalacze negatywnie wpływają na organizm człowieka poprzez różnego rodzaju akcje ulotkowe lub plakatowe – (z tego zakresu tematycznego dostępne są ulotki: **„O Kubie” bajkowa profilaktyka – narkotyki (dla uczniów szkoły podstawowej)**),

Profilaktyka uzależnienia od narkotyków (dla uczniów szkoły gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej), oraz dopalacze...dostrzegaj - rozmawiaj – przeciwdziałaj (dla uczniów szkoły gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej), pełna oferta znajduje się na naszej stronie internetowej: <http://oficyna-profilaktyczna.pl/>).

- Warsztaty dla uczniów szkoły podstawowej, gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej:
Aby dać dobry start w dorosłe życie, które jest wolne od używek, potrzeba jest nakierowanie młodej osoby aby w świadomy sposób ominęła niebezpieczeństwa, które proponuje jej codzienność. Punktem wyjścia do osiągnięcia tego celu powinno być uświadomienie do czego może doprowadzić stosowanie legalnych substancji psychoaktywnych, które torują drogę dopalaczom i narkotykom. Jak konstruktywnie radzić sobie z codziennymi problemami i wpływem otoczenia, jak odmawiać, gdzie szukać rzetelnej wiedzy i pomocy ??? - odpowiedź na te pytania powinny dać właśnie te zajęcia.
- Szkolenie dla nauczycieli, pedagogów, psychologów szkolnych realizujących zajęcia profilaktyczne z młodzieżą z zakresu programu „Unplugged”. Dzięki temu szkoleniu osoby te będą mogły prowadzić warsztaty adresowane do młodzieży w wieku 12-14 lat. Program jest realizowany w klasach szkolnych, w formie 12 jednogodzinnych zajęć lekcyjnych oraz 3 spotkań dla rodziców uczniów uczestniczących w programie, celem którego jest ograniczenie używania substancji psychoaktywnych takich jak tytoń, alkohol oraz narkotyki. W ramach takiego szkolenia uczestnicy dostają 2 zeszyty ćwiczeń - jeden do pracy własnej, a drugi do wykorzystania na zajęciach z młodzieżą.

Wniosek: Najbardziej popularnymi źródłami wiedzy o narkotykach i dopalaczach dla uczniów jest telewizja i Internet, a także szkoła na którą wskazuje 33% uczniów szkoły podstawowej, 49% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 46% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej.

Rekomendacje:

- Badanie wykazało dużą rolę telewizji oraz Internetu w kształtowaniu postaw i opinii względem substancji odurzających, co powinno być wskazówką do opracowania działań profilaktycznych prowadzonych w szkołach. Naturalnym środowiskiem młodych ludzi w czasach współczesnych jest Internet, dlatego warto spróbować dotrzeć do uczniów właśnie w ten sposób.

- Znaczny odsetek ankietowanych wskazał na szkołę, jako miejsce z którego czerpie wiedzę na temat narkotyków i dopalaczy. Wskazane jest podejmowanie działań skierowanych wobec rodziców i nauczycieli, w celu wzmacniania ich autorytetu wychowawczego. Ważnym jest, by stali się oni wiarygodnym źródłem informacji i kształtowali prawidłowe postawy podopiecznych.

Wniosek: Zdecydowana większość dorosłych mieszkańców zadeklarowała, iż nigdy nie korzystała z żadnych środków psychoaktywnych, takich jak narkotyki lub dopalacze (79%). 21% przyznało jednak, że zdarzyło im się zażywać narkotyki. 33% ankietowanych mieszkańców zna inne osoby zażywające tego typu substancje. Ponadto 41% respondentów jest zdania, że młodzież w gminie narażona jest na kontakt z narkotykami, a 72% wskazuje, że w gminie nie jest trudno o dostęp do narkotyków. 4 sprzedawców deklaruje, że mieszkańcy gminy mają kontakt z narkotykami.

Rekomendacje:

- Kampania informacyjna powinna być również skierowana do mieszkańców, informacje powinny uporządkować podstawową wiedzę na temat substancji psychoaktywnych, nakierować na zasady działań profilaktycznych oraz zaopatrzyć w wyuczne do działania w sytuacji zatrucia.

6.3. Problem nikotynowy

Wniosek: Analiza ankiet zrealizowanych wśród uczniów szkoły podstawowej, gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej wykazała, że na ryzyko zagrożenia problemem nikotynizmu szczególnie narażeni są uczniowie klas gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, wśród nich 89% i 92% wskazało, że osoby w ich otoczeniu palą papierosy. Odsetek tych odpowiedzi jest mniejszy wśród uczniów szkoły podstawowej i wynosi 52%. Jednocześnie zdecydowana większość uczniów nie przyznaje się do palenia papierosów. Do palenia papierosów przyznaje się 84% uczniów szkoły podstawowej, 58% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 61% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej. W przypadku uczniów szkoły ponadgimnazjalnej 10% spróbowało raz, 17% pali od czasu do czasu, zaś 12% pali regularnie. Wśród uczniów szkoły gimnazjalnej 17% przyznaje, że spróbowało raz papierosów, 19% pali od czasu do czasu, zaś 6% przyznaje się do regularnego palenia. W przypadku uczniów szkoły podstawowej 12% spróbowało raz, zaś 4% pali od czasu do czasu.

Rekomendacje:

- W praktyce profilaktycznej kluczowe znaczenie ma rozpoznanie momentu inicjacji (czyli w wieku 10–12 lat) w używaniu substancji legalnych. Następnie przeciwdziałania używaniu alkoholu i papierosów, co z kolei zmniejsza ryzyko sięgania po narkotyki. Warsztat w ramach dobrego startu pomoże nastolatkom podejmować trafne decyzje oraz odpowiednio zmotywuje grupę rówieśniczą do wewnętrznej profilaktyki i przyjmowania odpowiednich wzorców.
- Preferowanym działaniem jest edukowanie uczniów poprzez różnego rodzaju akcje ulotkowe lub plakatowe wskazujące szkodliwość palenia papierosów, a także pokazujące korzyści związane z rzucaniem palenia. (z tego zakresu tematycznego dostępne są ulotki oraz plakaty: **„Bieg po zdrowie w mieście Kolorowe” Bajkowa Profilaktyka – Papierosy (dla uczniów szkoły podstawowej), Profilaktyka uzależnienia od nikotyny dla młodzieży (dla uczniów szkoły gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej)**, pełna oferta znajduje się na naszej stronie internetowej: <http://oficyna-profilaktyczna.pl/>).

Wniosek: Gmina Janowiec Wielkopolski boryka się również z problemem palenia papierosów. 60% dorosłych mieszkańców ma w swoim otoczeniu osoby palące, co naraża ich na zjawisko biernego palenia. Ponad połowa (55%) respondentów wskazuje, że pali papierosy, wśród nich 24% wskazuje na uzależnienie od nikotyny paląc papierosy codziennie. 4% zgadza się, aby palenie papierosów było dozwolone od 15 roku życia. Z opinii sprzedawców wynika, że problem nikotynowy dotyka także nieletnich mieszkańców gminy. 13 ankietowanych sprzedawców wskazało, że widują osoby niepełnoletnie, które palą papierosy, jednocześnie większość podkreśla, że nigdy nie sprzedali papierosów osobie niepełnoletniej. Warto jednak mieć na uwadze fakt, iż badania społeczne mają charakter deklaracyjny, a respondentom może być trudno przyznać się do kontrowersyjnych zachowań, tym bardziej, że sprzedaż papierosów nieletnim jest czynem karalnym.

Rekomendacje:

- Rekomenduje się opracowanie lokalnej kampanii na rzecz zwiększenia odpowiedzialności sprzedawców alkoholu i uwrażliwienia ich na szkodliwość sprzedaży papierosów osobom niepełnoletnim.
- Preferowanym działaniem jest edukowanie mieszkańców poprzez różnego rodzaju akcje ulotkowe lub plakatowe, które wskażą jakie są korzyści związane z niepaleniem papierosów.

6.4. Problem przemocy

Wniosek: 45% uczniów szkoły podstawowej, 33% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 11% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej wskazuje, że w szkole występuje problem przemocy między uczniami. Ponadto 36% uczniów szkoły podstawowych, 23% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 19% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej wskazuje, że doświadczyło przemocy ze strony rówieśników. 38% uczniów szkoły podstawowej, 18% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 21% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej wskazuje, że zdarzało im się stosować przemoc wobec rówieśników. Przemoc w domu występuje w przypadku 5% uczniów szkoły podstawowej, 3% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 4% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej. 7 sprzedawców alkoholu twierdzi, że gmina Janowiec Wielkopolski boryka się z problemem przemocy i określa jej nasilenie, jako średnie i duże, zaś 13 uważa, że nasilenie problemu jest małe.

Rekomendacje:

- Zorganizowanie zajęć dydaktycznych dotyczących kwestii przemocy w szkole
Podjęcie działań profilaktycznych, których celem byłoby zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły oraz w jej pobliżu.
- Wskazane jest przeprowadzenie szkolenia dla nauczycieli w ramach pomocy krzywdzonym uczniom oraz procedury „Niebieskiej Karty” w szkole. Równie ważne jest też wsparcie dla rodziców poprzez przeprowadzenia szkolenia w zakresie wychowania pokolenia bez przemocy.
- Rekomenduje się warsztaty dla uczniów szkoły podstawowej, gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej w ramach przemocy, agresji i konfliktów między uczniami, a także zmotywowanie do nauki szkolnej.

Wniosek: Uczniowie narażeni są również na zagrożenie związane z przemocą w Internecie – zdecydowana większość ankietowanych korzysta z komputera. Czas spędzany przed komputerem jest nadużywany przez uczniów szkoły podstawowej (7%) oraz gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej (po 5%) - powyżej 6 godzin. Większość uczniów korzysta z komputera i Internetu do 2 godzin oraz sporadycznie. Część uczniów miała problem związany z cyberprzestrzenią. 12% dzieci przyznało się, że otrzymywało przykre wiadomości, 3% doświadczyło podszywania się przez inne osoby oraz śledzenia ich działań w Internecie (1%). W przypadku uczniów szkoły gimnazjalnej 17% ankietowanych otrzymało przykre wiadomości oraz doświadczyło podszywania się pod nich przez inne osoby (6%), zaś 5% ma

doświadczenia związane ze śledzeniem ich działań w Internecie. W przypadku uczniów szkoły ponadgimnazjalnej 15% otrzymało przykre wiadomości oraz doświadczyło śledzenia ich działań w Internecie (5%), a także podszywania się pod nich przez inne osoby (3%). 16%, 9% oraz 7% badanych grupach wskazało na inne formy.

Rekomendacje:

- Wzmocnienie pozytywnych zmian w zakresie radzenia sobie z problemami dotyczącymi nowych technologii, zachęcanie do ograniczenia nadmiernego korzystania z komputera i telewizji, szczególnie przez dzieci i młodzież niepełnoletnią, a także reagowanie na przemoc w Internecie. W ramach tego zagadnienia wskazane jest szkolenie dla nauczycieli z zakresu problemów dzieci i młodzieży w cyberprzestrzeni.
- Zorganizowanie kampanii informacyjnej dla uczniów szkoły podstawowej, gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej (akcje ulotkowe lub plakatowe - z tego zakresu tematycznego dostępne są ulotki oraz plakaty: ***Profilaktyka uzależnienia od portali społecznościowych***, pełna oferta znajduje się na naszej stronie internetowej: <http://oficyna-profilaktyczna.pl/>) - intencją przekazu powinno być wzbudzenie refleksji nad sensem korzystania z portali społecznościowych. Uczeń ma możliwość poznać granicę pomiędzy normą a nadużyciem korzystania z portali społecznościowych, oraz zasady bezpieczeństwa, które pozwolą na zdroworozsądkowe korzystanie z cyberprzestrzeni.
- Warsztaty dla uczniów:
Na młodego człowieka we współczesnym multimedialnym świecie czyha wiele zagrożeń. Z każdej strony atakowany jest tysiącami informacji, a o jego czas walczą telewizja, Internet i gry komputerowe. Warsztaty powinny pokazywać uczniom jak łatwo można zgubić się w wirtualnej rzeczywistości, jak cienka jest granica między zabawą a uzależnieniem.

***Możliwość zamówienia materiałów profilaktycznych
na stronie internetowej OFICyny PROFILAKTYCZNEJ***

GRUPA	PROBLEM	MATERIAŁY PROFILAKTYCZNE
UCZNIOWIE	ALKOHOL	„Nowy znajomy Misia” Bajkowa Profilaktyka – Alkohol, Profilaktyka uzależnienia od alkoholu
MIESZKAŃCY /KIEROWCY POJAZDÓW	ALKOHOL	Profilaktyka prowadzenia pojazdów w stanie zwiększającym ryzyko wypadków drogowych, z naciskiem na nietrzeźwość kierowcy
MIESZKAŃCY	ALKOHOL	Profilaktyka alkoholizmu w rodzinach, promocja procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego
SPRZEDAWCY	ALKOHOL	Vademecum: ABC Sprzedawcy napojów alkoholowych (broшуra)
UCZNIOWIE	NARKOTYKI	„O Kubie” bajkowa profilaktyka – narkotyki, Profilaktyka uzależnienia od narkotyków
UCZNIOWIE	DOPALACZE	Dopalacze...dostrzegaj - rozmawiaj – przeciwdziałaj
UCZNIOWIE	NIKOTYNA	Bieg po zdrowie w mieście Kolorowe” Bajkowa Profilaktyka – Papierosy, Profilaktyka uzależnienia od nikotyny dla młodzieży
UCZNIOWIE	UZALEŻNIENIE OD KOMPUTERA	Profilaktyka uzależnienia od portali społecznościowych

Zespół badawczy i osoby opracowujące powyższy raport mają nadzieję, że zaprezentowane wyniki stanowiąc będą przydatną wskazówkę w podejmowaniu działań na rzecz niwelowania problemów społecznych występujących w obrębie gminy.